

**TUDÁSFA TANODA ALAPÍTVÁNY
ÓVODÁJA**

ÓVODAI PEDAGÓGIAI PROGRAM



**„AZ ÉG A FÖLDIG ÉR...”
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA
2024.**

**2100 Gödöllő, Tél u. 10.
OM: 100498**

Készítette:

Omelka Csilla
óvodaigazgató

Tartalom

Bevezető.....	3
Az intézmény bemutatása.....	3
Helyzetkép.....	5
Az óvoda helyi nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései	6
Gyermekekép, óvodakép.....	8
A nevelési feladatok , tevékenységek, amelyek biztosítják a gyermek személyiségnek fejlődését,közösségi életre történő amellyekkel minden gyermek eljut az iskolakezdéshez szükséges értelmi,lelkis,szociális és testi fejlettséghez.....	11
Az óvodai nevelés feladatai.....	11
Az egészséges életmód kialakítása.....	12
Az érzelmi, az erkölcsi és közösségi nevelés és az értékorientált közösségi nevelés,– az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	16
Közösségi nevelés, szocializáció.....	20
Az anyanyelvi - értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	23
Az óvodai élet megszervezése.....	26
Személyi feltételek	26
Tárgyi feltételek	26
Gyermekcsoportok szervezésének elvei.....	27
Hetirend	27
A gyermekekkel kapcsolatos dokumentumok.....	28
Külső kapcsolatok	29
Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése.....	32
Beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő gyermek	32
A tehetséggondozás.....	34
Hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek	35
A tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanuló ellátása	35
A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	35
Az óvodai élet tevékenységformái, az óvodapedagógus feladatai	36
Játék.....	36
Verselés - mesélés	41
Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	46
Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	51
Mozgás, mozgásos játék.....	57
A külső világ tevékeny megismerése	59
Munka jellegű tevékenységek	66
Tevékenységekben megvalósuló tanulás	69
Az iskolaérettségi kritériumok	73
A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység.....	74
A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység	75
A szülő , a gyermek, az óvodapedagógus együttműködésének a formái.....	77
A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek.....	87
Záró rendelkezések.....	88
Legitimáció.....	90

„Engem ne emeljen magasba senki, Ha nem tud addig tartani,
Míg tényleg megnövök.
Guggoljon ide mellém, Ki nem csak hallani, De érteni akar,
Hogy közel legyen a szívdobogásunk.”

Birtalan Ferenc

Bevezető

Intézményünk a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig.

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

A mi feladatunk az, hogy minden gyermek számára egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelést biztosítsunk. Az egyéni bánásmód elvét alkalmazva csökkentjük a meglévő hátrányokat, nem adunk helyet semmiféle előítéletnek.

Gyermekeinket körülveszi a felgyorsult, folyamatosan változó világ, mely nagy hatással van rájuk, mindemellett nekünk - óvodapedagógusoknak - figyelembe kell vennünk a sok új szakmai, törvényi és a külső környezeti változásokat.

Az intézmény bemutatása

1997. őszén Domonyvölgyben azzal a céllal fogtunk össze pedagógusok és szülők, hogy olyan óvodát hozunk létre, amely fontosnak tartja:

- a gyermek középpontba helyezését
- figyelembe veszi a gyermek testi – lelki szükségleteit, fejlődését
- kihasználja a környezetet, a természet közelségéből adódó lehetőségeket

Lehetőségeink úgy hozták, hogy Gödöllőn, kertvárosi környezetben, egy nagyobb épületben, tágas udvarral, több csoportban folytathattuk elképzeléseink megvalósítását.

2001. januárjától, saját finanszírozással, külső szakértő bevonása mellett, megkezdtuk a Comenius I. minőségfejlesztési partnerközpontú modellje szerinti minőségfejlesztési program bevezetését. Később a programunkat felülvizsgáltuk és módosítottuk.

Tudásfa Tanoda Alapítványi Óvoda, építve a hazai óvoda neveléstörténeti hagyományaira 3 éves kortól tankötelezettségi kor eléréséig kíván részt venni tevékenyen a hozzánk járó gyermekek fejlődésében, fejlesztésében, képességeik önmagukhoz mért legmagasabb fokának eljuttatásában, mindennapjaik megélésében, játékos módszereket alkalmazó nevelésében. Óvodánkban minőségi, esztétikus környezetet, érzelmi biztonságot nyújtunk gyermekeink számára, felelősségteljesen neveljük őket. Tiszteletben tartjuk egyéni szükségleteiket,

fejlődési, érési tempójukat. Megteremtjük számukra a tapasztalás a megismerés, a kérdezés, az alkotás lehetőségeit. Élményekhez, sikerélményekhez, elismeréshez juttatjuk őket. Hisszük, hogy óvodáskorban a kisgyermeknek legfőbbképpen arra van szüksége, hogy minél többet mozogjanak, kommunikáljanak és minél többféle módon érzékeljék a világot. A gyermek a

játékos tevékenység közben szerez tapasztalatokat, így fejlődnek képességei. Mivel a gyermek alaptevékenysége óvodáskorban a játék, az egész nap folyamán biztosítjuk a különböző

játék tevékenységek feltételeit, melynek során fejlesztjük a gyermek észlelését, mozgását, beszédét. E hármas egység magában foglalja a gyermeki személyiségfejlesztés összes lehetőségét.

20 ÉVES A TUDÁSFA TANODA MAGÁNÓVODA

A természethez közel

A Tudásfa Tanoda magánóvoda ebben az évben ünnepli fennállásának 20. évfordulóját. A jubileum alkalmából Vörösné Vida Tünde tulajdonos-alapító beszélt lapunknak az alapítványi intézményről.

– **Mikor és milyen céllal jött létre az alapítvány, és az óvoda?**

– 1997-ben kezdtük a Kapucinus Rendház egyik domonyvölgyi épületében, melyet az rendházfőnök úr bocsátott rendelkezésünkre. Akkor Domonyvölgy szegényes oktatási ellátottságán kívántunk javítani, valamint a környező településekből szálítottuk ide a gyerekeket, akik kicsit másra, többre vágytak, mint amit az állami óvodák tudtak biztosítani.

Hamarosan kinőttük a szerzetesrend épületét. Ekkor találtunk rá a Tél utcai ingatlanra. Sikertől megörizzünk a természet közelségét – alkalmas időben gyakran kísértünk a közeli erdőbe –, és egyre korszerűbben felszerelt udvari játszóhelyet tudtunk kialakítani. A megszokott lovaglás is megmaradt, ami a gyerekeknek feledhetetlen élményt nyújt.

– **Emellett vannak más speciális programok is?**

– Állandó foglalkozásaink között a leghangsúlyosabb az angolnyelv tanulása, mely két szinten is igényelhető: heti kétszer 30 percben, illetve napi, intenzív foglalkozás keretében.

A másik hangsúlyos foglalkozás a néptánc, ahol a mozgáskultúra fej-

lesztése, a zenei nyelv kialakítása a cél. Hasonlóképpen kiemelt fontosságú a nagyobb csoportos iskolai elvárásokra való felkészítése. A kis létszám egyik

előnye éppen ebben rejlik: tudunk minden gyermekkel differenciáltan, egyedileg foglalkozni, a számukra leghatásosabb elfoglaltságot megcéllozni. Mindezek mellett a tehetséggondozást is felvállaltuk.

Igény esetén be lehet íratni a gyermeket német nyelvre, zeneo-víva, jógára, dzsúdóra, van nálunk képesség-fejlesztő testnevelés, de sakkolni is tanulhatnak. A kötelező logopédiai és fejlesztő ellátásban is részesülnek a gyerekek. Ezeket az oktatásokat óraadó pedagógusokkal oldjuk meg.

Az adott hónap témakörének lezárásaként szervezünk kirándulásokat Budapestre múzeumokba. Látogatjuk a Művészetek Háza által rendezett bábszínház előadásokat. A pilisi parkerdő erdésze kalauzolásával erdei sétákat szervezünk, melyre a szülők is rendszeresen elkísérnek bennünket.

– **Feltételezhetően ez plusz költséget is jelent a szülők részére.**

– Nem igazán jelentős mértékben.



Mellesleg óvodánk magán óvoda lévén, havi díj ellenében vehető igénybe, de ez a díj alacsonyabb, mint a hasonló magánóvodákban.

– **Terveznek pedagógia jellegű, vagy tárgyi fejlesztéseket a közeljövőben?**

– Igen, a 2017/18-as tanévben új lehetőséget szeretnénk biztosítani azoknak a gyerekeknek, akik már betöltötték hatodik életévüket, de még nem mennek iskolába. Nekik indítunk egy iskolára felkészítő csoportot, ahol megalapozzuk az iskolához szükséges értelmi-, érzelmi-, s fizikai stabilitást. Az intézményt is folyamatosan fejlesztjük: a játszótér felújítása, az udvar gumiburkolattal való borítása valósult meg ebben a tanévben.

Szívesen fogadunk új jelentkezőket, a felvétel nálunk egész évben folyamatos. A magánóvodáról és programjairól bővebben az intézmény honlapján az www.angolnemetovi.hu címen tájékozódhatnak az érdeklődők. (ny.f.)

Célunk elsődlegesen a világ megismertetése, a környezeti kultúrára való nevelés; az egészséges életmódra nevelés, életkorukat és fejlettségüket maximálisan figyelembe véve. Az óvoda gyermek életszakaszának legszenzitívebb befogadó világát felhasználva kiemelt feladatunknak tekintjük, az általunk megítélt legmegfelelőbb társadalmi normák közvetítésére, a legnagyobb szeretetben és odaadó gondoskodó légkörben.

Szeretnénk kielégíteni hatalmas tudásvágyukat, közel hozni számukra a körülöttük nyiladozó világ minden részletét, segíteni, terelni őket, tudásunk, nevelési attitűdünk hiteles átadásával.

Ebben a korban még a játéké a főszerep. A csoda még itt kezdődik, így erre építve, ezáltal kell a nevelést, a tanulást beépíteni a mindennapi programokba, kedvüknek, hangulatuknak egyéni fejlettségüknek megfelelően. Szeretnénk kikerülni a kötöttséget, ám feltétlenül

szükségesnek látjuk egy rugalmas, rendszeres, ismétlődő napirend kialakítását, ami nem csak egyszerűsíti életüket, hanem biztonságérzetet, nyugalmat ad érzelmi életük és szocializációs és erkölcsi fejlődésük optimalizálásához, mellyel az óvodánkból kikerülő gyermekek ténylegesen iskolára felkészülten kezdhetik meg az iskolát.

Mivel a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége a szülőkkel szorosan együttműködve egy csodálatos, harmonikus világ kialakítása az elsődleges feladat számunkra, melyet esetlegesen kiegészítve, hátránycsökkentő szerepünket is felhasználnánk.

Helyzetkép

Intézményünk pedagógiai programja célul tűzte ki egy hosszútávon működőképes, széles lakossági igényekre épülő, családpolitikával harmonizáló hely megteremtését.

Óvodánk természeti környezete dinamikusan fejlődő, intenzív kertvárosi rész sok családi házzal, társasházzal, lakóparkkal körül vett terület, melynek kiváló az infrastruktúrája.

Óvodánk épülete jól megközelíthető utcában van, gondozott ingatlan, európai igényeknek megfelelő felszereltséggel, natúr színvilágba öltöztetett helyiségekkel, gyermekeket körül vevő játék és fejlesztő eszközökkel, sporteszközökkel. Irigylésre méltó dísnövényekkel tűzdelt, füves kerttel, játékeszközökkel.

Családok szociokulturális háttere, gyermekpopuláció

Az Intézményünkbe járó gyermekek ebből a közegből érkeznek, családi hátterük rendezett. Ennek megfelelően a gyermekek számára a család, a fejlődésükhöz szükséges legtöbb feltételt biztosítja.

A Pedagógiai program jogszabályi háttere:

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

Az óvoda helyi nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései

Alapelveink megfogalmazásakor a gyermekek mindenek felett álló érdekeinek biztosítását helyeztük a középpontba.

- Kiinduló pont az elfogadás, a tisztelet és a megbecsülés.
- A gyermek sokoldalúan, a maga ütemében fejlődik.
- A gyermek személyiségét harmonikus összhang jellemzi – önmaga adottságaihoz és képességeihez mérten.
- Nagyon fontos az egymás elfogadása, az egyéni értékek feltérképezése és kibontakoztatása.
- Tiszteletben kell tartani a gyerekek egyéniségét a jó közérzetet biztosító együttélés szabályainak keretei között.
- A hazájukat esetlegesen elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek biztosítjuk az önazonosság megőrzését, társadalmi integrálását.
- A gyermeki jogok maximális tiszteletben tartjuk az esélyegyenlőség biztosításával.
- A gyermeket megbecsüljük, különleges védelemben részesítjük.
- Figyelembe vesszük a gyermekek egyénenként eltérő biológiai és fejlődési ritmusát, igényeit, szükségleteit, családi háttérét.
- Biztosítjuk az optimális személyiségfejlődéshez nélkülözhetetlen érzelmi biztonságot, derűs, szeretetteljes légkör megteremtését.
- Elősegítjük az óvodás korú gyermek személyiségfejlődését, egyéni képességeinek alakulását.
- Segítjük a gyermeket szociális érzékenységének fejlődésében és én-tudatának alakulásában, teret engedve ön-értékesítési törekvésének.
- ***Intézményünk vallási, világnézeti tekintetben nem elkötelezett.***

A nevelés nem más, mint érték közvetítés. Olyan értékrendszert kell kidolgozni, mely mindenki számára elfogadott és követendő. Ezt az értékrendszert a szülőkkel együttműködve, azt maximálisan betartva kell gyakorolni.

- Hiteles és példamutató.
- Önálló és öntevékeny.
- A szabadság és korlátozás jó arányával biztonságot, bizalmat, elfogadást és védelmet nyújt.
- Segítő odafigyeléssel együtt él a gyermekkel: vidámságban, szeretetben, feltétel nélküli elfogadásban, felismeri benne az értéket – tehetséget.
- Rugalmas és leleményes.
- Figyelmes és kitartó.
- Kreatív és minden jóra nyitott.
- Hiteles és őszinte.
- A szülőkkel együttműködő.

Elhivatott a programmal szemben, **hisz a kisgyermekkor adta szenzitív lehetőségekben, az egyéni fejlesztésben, amely elősegíti a gyermek önmaga képességeihez mért fejlődését s így a gyermeket eljuttatja a következő életszakasz átlépésének pszichikus fejlettségéig.**

- **Szeret és tud játszani.**

Az óvodai nevelés gondoskodik:

- a gyermeki szükségletek kielégítéséről,
- az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről;
- a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról;
- a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – az életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékról;
- e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmakról,
- emberi értékek közvetítéséről;
- a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről;
- a hazájukat elhagyni kényszerülő családok (a továbbiakban: migráns) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

Az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok, alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére kell irányulnia, az egyenlő hozzáférés biztosításával.

A gyermeket – mint fejlődő személyiséget –szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg.

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be;

A gyermeknek joga van ahhoz, hogy megkapja a neki megfelelő gondoskodást és nevelést. Joga van ahhoz, hogy olyan nyitott és rugalmas rendszerben fejlődhessen, amely igazodik egyéni szükségleteihez.

Az óvodás életkorban a **szabad** játék az életkornak a legelemibb szükséglete. A 3-tól 6-7 éves korú gyermek a **szabad** játékkal tapasztal, tanul, jut örömhöz, sikerélményhez.

A **szabad** játék a gyermek számára a legfőbb élményforrás, a személyiség fejlesztésének a színtere, a tanulás és fejlesztés leghatékonyabb eszköze.

A valódi tudás az, amit a gyermek maga fejt meg és cselekvésen keresztül sajátít el. Ennek érdekében fontos, hogy minél több tapasztalathoz jusson, élményeket élhessen át, és természetes kíváncsiságát kielégíthesse. Ezért a **szabad** játékba integrált önkéntes és cselekvéses tanulás az óvodai tanulás útja.

Óvodai nevelésünkben érvényesülnek a különböző - köztük **az innovatív - pedagógiai törekvések**, megkötetéseket csak a gyermek érdekében tartalmaz.

Gyermekkép, óvodakép

Gyermekkép

- A gyermekeket óvodába lépésük pillanatától fogva **egyéniségük, képességeik figyelembevételével neveljük.**
- **Tudomásul vesszük, hogy az emberi személyiség szellemi, erkölcsi, biológiai értelemben egyedi.**
- Minden kisgyermek egy önálló, színes egyéniség.
- A nevelés középpontjában a gyermek áll.
- Eltérő ütemben fejlődő, más és más területen elismerést érdemlő, szabad és mással nem helyettesíthető lény.
- Csak magához képest „viszonyítható” egyénenként változó testi, lelki, szellemi, erkölcsi, biológiai szükségletei vannak.
- Tettei érzelmek vezéreltek.
- Erős „én” központúság jellemzi, mások érdekeinek figyelembevétele csak lassan fokozatosan alakul ki.
- Az óvodás korú gyermek **alapvető tevékenységi formája a játék**, melyen keresztül egyéni képességeinek megfelelően fejlődik. A játékon keresztül biztosítjuk kiegyensúlyozott fejlődésüket, hozzájárulva személyiségük sokoldalú kibontakoztatásához, esetlegesen meglévő hátrányaik csökkentéséhez.
- Biztosítjuk minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést. Nem adunk helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.
- Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést. Tudatosan kerüljük a nemi sztereotípiák erősítését, elősegítjük a nemek társadalmi egyenlőségével kapcsolatos előítéletek lebontását.
- Olyan gyermekek nevelésével szeretnénk foglalkozni, akik szeretettel, örömmel, jókedvűen jönnek óvodánkba, s készek a befogadásra, az óvónők pedig készek a gyermeki személyiség spontán és tervszerű fejlesztésére.

A gyermekeket óvodába lépésük pillanatától fogva egyéniségük, képességeik figyelembevételével neveljük, hogy;

- kommunikációra és kooperációra képesek legyenek,
- a kritikus gondolkodás, döntésképeség, konfliktuskezelő képesség, és az életen át tartó tanulás igénye vezesse a kíváncsiság útján,
- cselekedeteit a nemzeti és multikulturális értékek, a szülőföld hagyományápolása hassa át, és az egyén és társadalom jogainak és szükségleteinek egyenrangú tisztelete jellemezze,
- eltérő ütemben fejlődő, más és más területen elismerést érdemlő, szabad és mással nem helyettesíthető lényé váljon,
- tetteikben érzelmvezéreltekké váljanak,
- a gyermekek erős „én” központúsága fokozatosan alakuljon át mások érdekeinek figyelembevétele felé.

Óvodakép

- Pedagógiai programunkkal olyan értéket szeretnénk megteremteni, melyben minden partnerünk (gyermek, szülő, óvodapedagógus, dajka) jól érzi magát, ezáltal aktív részese a megvalósításának.
- Az óvoda funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkció.
- Az óvoda közvetetten segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését.
- Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete segíti a gyermek környezettudatos magatartásának kialakulását.
- Megteremtjük a gyermeki közösségben végezhető sokszínű tevékenység és szabad játék lehetőségét, azon keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségterületek közvetítését.
- Törekszünk arra, hogy gyermekeink a testi-lelki és értelmi szükségleteiket igény szerint kielégíthessék.
- Intézményünk a családi élet kiegészítésére törekszik, erősítve a meleg, bensőséges biztonságot sugárzó, egymásra figyelő kapcsolatot.
- Figyelembe veszi a gyermek és családok eltérő hagyományait, a gyermekek szellemi, erkölcsi, biológiai egyediségét.
- Intézményünk minden gyermek számára egyformán magas színvonalú érzelmi biztonságot nyújtó, derűs, családias, szeretetteljes, gondoskodó, türelmes odafigyelést, az élmények feldolgozását támogató és nyújtó hely, ahol a dolgok a gyerekekért és nem ellenük történnek.
- Nevelési attitűdünk nem ad semmiféle előítélet kibontakozásának helyet.
- Ahol a fejlődés és fejlesztés leghatékonyabb pedagógiai eszközének a szabad játékot tekintjük.

Az óvoda alapvető funkciója: óvó-védő, szociális, nevelő és személyiségfejlesztő funkció.

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény, amely a **gyermeket fokozatosan, de különösen az utolsó évében az iskolai nevelés-oktatásra készíti fel.**

Pedagóguskép

A jó családi bánásmódhoz hasonló, olyan játékba ágyazott komplex személyiségfejlesztésre törekszünk, ahol *minden átlagosnak tűnő gyermek megfelelően fejlődik, esetleges hátrányai csökkennek*, szem előtt tartva a gyermeki szükségleteket, jogokat, érdekeket.

Óvodánkban a szabadság és korlátozás kellő arányával, biztonságot és bizalmat, elfogadást és védelmet kell nyújtania a gyermekek számára.

Dajkakép

Pedagógiai munkánk segítője az a dajka, aki:

- a gyermek érdeklődését szeretettel, megnyilvánulásait örömmel fogadja,
- tiszteli a gyermek és szülő jogait,

- helyzetfelismerő képessége fejlett,
- együttműködő, nyitott,
- önmagával és a környezetével szemben igényes és diszkrét, *aki modellértékű.*

Szülőkép

Feltételezzük, hogy intézményünkbe olyan szülő hozza gyermekét, aki pedagógiai programunkat, elképzeléseinket ismeri, kitűzött céljainkkal, feladatainkkal azonosulni tud, ***mélyen átérzi a játék tevékenység elsődlegességét***, s ezért gyermeke érdekében együttműködő, nyitott, érdeklődő, gyermeke fejlődése érdekében tevékenyen részt vevő tagja óvodai életünk alakításában.

Az óvodai nevelés céljai

Általános célok

A gyermekek egyéni és életkori sajátosságait szem előtt tartva, a gyermek kíváncsiságára, érdeklődésére, életkori sajátosságaira alapozva tapasztalatszerzés biztosítása a természeti és társadalmi környezetről, valamint a gyermekek értelmi képességeinek alapozása, fejlesztése. Minden gyermek egyéni fejlődésének segítése, melyek által eljut értelmi, szociális, testi, lelki fejlettséghez, amelyek elengedhetetlenül szükségesek az iskolakezdéshez.

Törekszünk a harmonikus személyiségfejlesztésre a játék, mint nevelési eszköz segítségével.

Az óvodai nevelés célja az, hogy;

- Elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését.
- Élménygazda környezetben egyéni és életkori sajátosságukat figyelembe véve önálló gondolkodású személyekké váljanak.
- Az iskolai érettség eléréséhez testi, szociális és értelmi érettség kialakuljon.
- Olyan környezettudatos magatartás közvetítése, mellyel a gyermek a természetet szerető, tisztelő, másokat és a másságot elfogadó gyermekké, majd felnőtté váljon.
- Minden helyzetben őrizze meg emberi tartását, legyen büszke a falujára, ismerje annak múltját, szokásait, bátran vállalja, hogy nyírbogdányi.
- Intézményünkbe járó gyermekeink szeressenek óvodába járni.
- Váljanak életvidámakká, merjenek bizalommal fordulni a felnőttekhez és társaikhoz.
- Váljanak kíváncsivá, érdeklődővé, önként vegyenek részt minden tevékenységben, élvezetesen, játékosan.
- Éljenek lehetőségeinkkel, fejezzék ki érzelmeikkel, valósítsák meg önmagukat.
- Szeretnénk elérni, hogy minden gyermek ismerje meg testi, lelki, szellemi értékeit, de azt is érzékelje, hogy mik a hiányosságai. Ezt fogja fel természetesen, minden lelki feszültség nélkül.
- Esélyegyenlőség biztosítása, érvényesítése.
- Szegregációmentes együttnevelési környezet kialakítása.
- Egész életen át tartó tanulás iránti igény megalapozása.
- Interkulturális nevelés megvalósítása.
- Környezettudatos magatartás kialakítása.
- A tehetséges gyermek átlag feletti egyéni képességeinek fejlesztése.

- A népművészet formanyelvén fogant verseket, meséket, énekes játékokat, vizuális- és tárgyi környezetet kiemelő program tevékenységi keretként történő beépítése.

További célunk, gazdag játékos tevékenységeken keresztül a gyermek életkorához, egyéni fejlődési üteméhez igazodó személyiségfejlesztés.

Érzelem gazdag, érdeklődő, környezetében jól tájékozódó, önálló, másokat elfogadó, vidám kisgyerekek nevelése.

Fő feladataink

- Egészséges életmód feltételeinek tudatos biztosítása az óvodai környezeten belül. Egészségmegőrzés szokásainak alakítása.
- Érzelmi biztonság, derűs, szeretet teli légkör, otthonosság biztosítása. Ezáltal közös élményeken alapuló közös tevékenységekkel gazdag társas kapcsolatok, pozitív erkölcsi tulajdonságok, akarati élet fejlesztése. A gyermeket körülvevő felnőttek gyermekekhez és egymáshoz való viszonyulása minta értékű legyen.
- Változatos tevékenységek szervezésével – építve a gyermek természetes kíváncsiságára – tapasztalatok gyűjtése a természeti és társadalmi környezetről. Ezáltal értelmi képességek kibontakoztatása.

A nevelési feladatok, tevékenységek, amelyek biztosítják a gyermek személyiségének fejlődését, közösségi életre történő amelyekkel minden gyermek eljut az iskolakezdéshez szükséges értelmi, lelki, szociális és testi fejlettséghez

Az óvodai nevelés feladatai

A **gyermeki jogok** figyelembevételével, a **gyermek mindenkifelett álló érdekét** szem előtt tartva legfőbb sajátosságunk, hogy **programkínálatunk** sokrétűségét a **mindennapokba beépítve** biztosítjuk, melynek keretét vegyes vagy lehetőség szerint a **homogén életkorú** csoportszervezés adja.

Nevelési programunk legfőbb eszköze az **elmélyült, szabad játék**, amely egyben a személyes **élmények, tapasztalatok, és tevékenységek** útján történő, tudatosan tervezett és szervezett **tanulási folyamat** színtere is, mellyel az **élethosszig tartótanulást** alapozzuk meg.

Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.
Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

Az egészséges életmód kialakítása



Óvodai nevelésünk kiemelten kezeli gyermekeink egészségnevelését, az egészséges életmód alakítását. Alapvető feladatunknak tartjuk gyermekeink testi és lelki szükségleteinek kielégítését, mert csak így biztosítható harmonikus személyiségfejlődésük.

A nevelés azonban nem korlátozódhat az óvodára – fontos a családokkal való szoros együttműködés. Igazán hatékony csak akkor lehet a munkánk, ha sikerül a szülőkkel is elfogadtatni az egészséges életmódra nevelés fontosságát, és lehetőségeikhez mértén bevonni őket az ezzel kapcsolatos feladatok otthoni gyakorlásába.

Az óvodába érkező gyermekek mindegyike más és más testi és szellemi fejlettséggel, edzettséggel rendelkezik. Fejlődésüket, fejleszthetőségüket meghatározzák az örökletes tényezők, az érési folyamatok törvényszerűségei, valamint a környezeti hatások. Mind ehhez társul még az óvodapedagógus és a gyermek közötti jó kapcsolat, a biztonságot nyújtó, jó közérzetet biztosító óvodai légkör.

A gyermekek egészségéért, testi épségük védelméért mindannyian felelősséggel tartozunk.

Célunk

- Az egészséges egyszemélyes állapot, ahol az egyén harmóniában él önmagával és a környezetével. Legfőbb célunk az egészség védelme, edzése, óvása, megőrzése, a gyermek testi fejlődésének érdekében.
- Egészségre orientált higiénias szemlélet és kifogástalan higiénias magatartás kialakítása.
- A gyerekek egészségének védelme, szervezetük edzése.
- Egészséges táplálkozás alapjainak lefektetése.

- A környezettudatos magatartás megalapozása, azzal kapcsolatos szokások kialakítása.

Feladatunk:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermek testi képességei fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, **óvása, megőrzése;**
- az egészséges életmód, a testápolás, **az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;**
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- **a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;**
- megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása. **Az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukor tartalmú ételek és italok, a magas só – és telítetlen zsír - tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészség megőrzés szokásainak átalakítása.**

Az óvodapedagógus feladatai

- A fenti feladatok megvalósításának előkészítése, megszervezése figyelemmel a gyermekek egyéni képességére, készségére.
- Figyelembe veszi az egyéni sajátosságokat, egyénre szabottan segítséget nyújt.
- Szeretetteljes, nyugodt légkör kialakítása.
- A személyi tisztaság szokássá alakítása.
- Pozitív megerősítéssel segíti a gyermekeket a folyamat során.
- A szükséges időt, személyi és tárgyi feltételeket biztosítja.
- A családi és óvodai szokásokat összehangolja.
- Ráirányítja a szülők figyelmét az egészséges életmód, a környezetvédelem és megóvás szokásainak fontosságára.

Feladatok a különböző területeken

Napirend és hetirend kialakításának elvei:

A gyermeki szükségletek kielégítésének biztosítása a **rugalmassággal**.

- A gyermek érzelmi biztonságának kialakítása a **keretjelleggel**.
- Az egyéni érési ütem tiszteletben tartása, a párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek

- szervezésének biztosítása a **kötetlenséggel**.
- A játék dominanciájának megőrzése a **folyamatossággal**.
- A tevékenységek egymásra épülő folyamatának biztosítása a rugalmas hetirenddel.

Gondozás:

- A gyermek komfortérzetének kielégítése, alakítása.
- A rendszeres tisztálkodás iránti igény kialakítása.
- Az egyes műveletek (fésülködés, zsebkendőhasználat, mosakodás, fogmosás, WC használat) helyes technikájának elsajátítása, gyakoroltatása.

Öltözködés:

- A ruházat mindig igazodjon a hőmérséklethez, időjáráshoz.
- A ruházat biztosítsa a szabad mozgást és óvjon a sérülésektől.
- Kényelmes lábbeli biztosítsa a láb fejlődését, a lábizmok erősödését.

Étkezés:

Étkezési kultúra kialakítása

- Megfelelő mennyiségű és minőségű, vitaminokban, rostokban gazdag ételek fogyasztása. Minden tízórai friss gyümölcsből, vagy zöldségből áll.
- Az étkezésekhez szükséges eszközök helyes használata.

Pihenés:

- A zavaró belső és külső ingerek megszüntetése.
- Az alvás előtti és alatti légcseré biztosítása.
- Az egyéni alvásszükséglet figyelembevétele.

Levegőzés:

- Az időjárástól függően minél több tevékenység szervezése a szabad levegőn.

Betegség megelőzés:

- A gyermek egészségének ellenőrzése (reggel érkezéskor, folyamatosan napközben, a gyermek hazaindulása előtt)
- Prevenciós feladatok alapja a személyi higiénia következetes megtartása, környezethigiénia
- A gyermekeket önmaguk és társaik testi épségének megóvására és védelmére nevelés (konfliktuskezelés, tolerancia).
- A balesetek megelőzése céljából a személyi és tárgyi feltételek ellenőrzése, a hibaforrások megszüntetése.
- Baleset esetén az SZMSZ-ben szabályozottak szerint való eljárás.

Mozgás:

- Az egészséges életmód kialakulásának egyik elengedhetetlen feltétele, mely nagyban hozzájárul a gyermekek ideális testi és szellemi fejlődéséhez.

- A gyermekek minél sokrétűbb mozgásformákkal ismerkedjenek meg.
- A mozgáslehetőségek kötött és kötetlen formában valósuljanak meg.
- A mozgásfejlesztő program az egész személyiség fejlesztésére irányul, s változatos tevékenységek sorozatában valósul meg.
- A motoros képességek fejlesztése.
- A nagy és finommozgások, testséma és fizikai erőnlét fejlesztése.
- A szem-kéz, szem-láb koordinációjának fejlesztése.
- Problémamegoldások erősítése mozgásos tevékenységgel elvégzett feladatmegoldásokkal.
- Mozgással kapcsolatos, és mozgáshoz kapcsolódó szókészlet fejlesztése.
- Ritmikus tevékenységekkel a ritmusérzék fejlesztése.

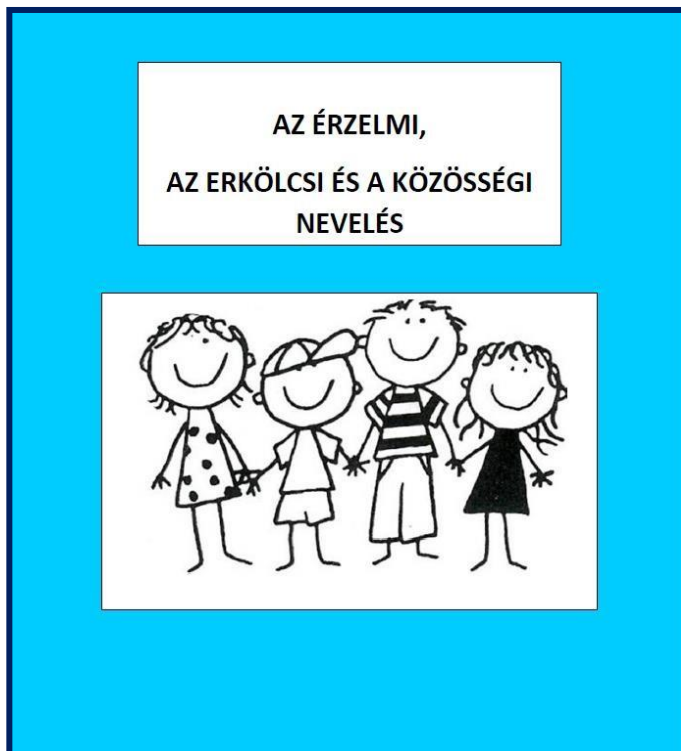
Környezettudatos magatartás:

- A környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése,
- A természetet, az épített és társadalmi környezetet, az embert tisztelő szokásrendszer, érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása.
- Környezeti vonatkozásban is aktív szemléletformálás.
- A természet és benne az emberi társadalom fenntarthatóságának, harmóniájának megőrzése a környezeti válság elmélyülésének megakadályozása érdekében.

A fejlődéskor eredménye óvodáskor végére:

- Önállóan, felszólítás nélkül, igényének megfelelően végzi a testápolási teendőket.
- Önállóan mos fogat.
- A zsebkendőt helyes technikával használja.
- Étkezés közben kulturáltan viselkedik.
- Igényli az asztal esztétikus rendjét.
- A tálból önállóan szed, helyesen ítéli meg az elfogyasztani kívánt étel mennyiségét, a kancsóból önállóan önt.
- Önállóan, megfelelő sorrendben öltözködik, ruháját, ágyneműjét összehajtja, tud cipőt kötni.
- Ügyel saját személye és környezete rendjére, gondozottságára.
- A használati tárgyakkal körültekintően bánt.
- Képesek lesznek szükségleteik felismerésére, a mozgási igényük szándékos irányítására
- Készség szintjén használják az evőeszközöket, kialakulnak a kulturált étkezési szokások
- Igénylik környezetük rendjét, gondozottságát
- Kialakulnak az egészséges életmódhoz kapcsolódó helyes táplálkozási és higiéniai szokások, beépülnek a gyermeki személyiségbe, pozitívan formálva azt.

Az érzelmi, az erkölcsi és közösségi nevelés és az értékorientált közösségi nevelés, – az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása



Az érzelmi nevelés- az erkölcsi és a közösségi nevelés

Az óvodáskorú gyermek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyereket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, otthonosság, derűs, szeretet teli légkör vegye körül.

Az érzelmi, az erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés területén az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldre, családhoz való kötődés alapja, hogy rátudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

A tevékenységközpontú szemléletű nevelés a gyermek érzelmi, értelmi fogékonyságára alapoz. A program összetett tevékenységrendszeréből fakadó motivációk, az érdekes élmények életünkben meghatározó változásokat idéznek elő.

A megismerési folyamatokat érzelmek kísérik, melyek jelzik a gyermeket ért hatások mikéntjét, egyben további motivációt biztosítanak.

Az érzelmek kifejezésének egy része veleszületett, később utánzás útján tanulja meg azok kimutatását és kezelését.

Az óvodáskorú gyermek ebben az életkorban elsősorban a metakommunikációs jelzésekre fogékony, nem verbális kifejezési módra. Amennyiben a közlő személy mimikája, testtartása,

gesztusai, tekintetét összhangban állnak mondanivalója szóbeli tartalmával, tehát hitelesen közvetít, akkor a felnőtt viselkedése minta lesz számára.

Célunk:

- Érzelmi biztonságot nyújtó otthonos, derűs, szeretetteljes légkör kialakítása.
- Ökológia szemléletű nevelésünk a gyermekek érzelmi fogékonyságára alapoz.
- A családi nevelés kiegészítése, együttműködés.
- A gyermekek szocializációjának, önkifejező törekvéseinek fejlesztése.
- Alapvető erkölcsi normák és tulajdonságok kialakítása.

Közösségi és egyéni neveléssel, a gyermekek egyéni érdekeinek, tulajdonságainak, képességeinek kibontakoztatása a közösség által, a közösség normáinak érvényesítésével.

Feladatunk:

- Szociális érzékenység fejlesztése
- Társas kapcsolatok, együttélés szabályainak, alapvető normáinak szokásszintű megalapozása, fejlesztése
- Érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes légkör megteremtése.
- Közösségi események, ünnepek, hagyományok ápolása
- A pedagógus-gyermek, gyermek-gyermek kapcsolatot pozitív érzelmi töltés jellemezze.
- Az óvoda egyszerre segítse a gyermek szociális érzékenységének, erkölcsi tartásának, fejlődését és én - tudatának alakulását, engedjen teret én - érvényesítési törekvéseinek.
- Pozitív érzelmi viszony kialakítása a környezettel szemben.
- Érzelmi biztonságot nyújtó környezetben a gyermek életrendjének és közös tevékenységeinek megszervezése.
- A gyermekek életkorának megfelelő szokás -, szabályrendszer kialakítása.
- Ismétlődő közös, örömteli tevékenységek szervezése, amely nevelésük hagyományrendszerébe épül és mélyíti az összetartozás élményét.
- Olyan pedagógusi modell állítása, amely példaként szolgál, s közvetíti azon erkölcsi tulajdonságokat, amelyek az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség, a másság iránti megértés kialakulását segíti a gyermekben.
- A gyermekközösségbe való beilleszkedés segítése egyéni bánásmóddal, és az egyéni kapcsolatok szélesítésével.
- Konfliktushelyzetek egymás közötti, igazságos elrendezésének bemutatása, megtanítása.
- Etikussá váláshoz szükséges ismeretek átadása, példamutatás.
- A szeretet és a kötődés képességeinek fejlesztése.

Az erkölcsi értékek átadása, a gyermeki személyiség formálása

Úgy gondoljuk, hogy megérett az idő az értékek közvetítésének újragondolására. A gyermekeknek tapasztalatunk szerint szükségük van világos és kötelező korlátokra, ezzel egyidejűleg szabadságra.

Az óvodás korú gyermekek különösen fogékonyak a látott példák befogadására, azok utánzására.

Mint például:

- az igazságosság,
- a helyes viselkedés,
- a békés együttélés,
- a szeretet,
- az erőszakmentesség.

Olyan erkölcsi szükséglet, mely gyermekekre, felnőttekre egyaránt vonatkozik. A gyermekek az értékeket nem beszéd, hanem cselekvés által, szituációkban ismerik meg, s ez által válik majd életük részévé.

Az értékek tudatos feldolgozásának alapja, hogy **a gyermekek:**

- észleljék és utat engedjenek érzéseiknek,
- megértsék és alkalmazzák a szabályokat,
- képesek legyenek önmaguk és mások jelzéseinek érzékelésére, a beszéd felfogására és a nyelv helyes alkalmazására.

A megismerés eszközeként sok, szituációs játékot alkalmazunk. A szerepjáték megfigyelése során is információt szerzünk a gyermekek aktuális érzéseiről.

- Az intézményben tiszta és állandó értékrendet állítunk fel.
- Világos, egyértelmű elvárásokat közvetítünk.
- Egymás tiszteletére, elfogadására nevelünk.
- A különbségek elfogadását, tiszteletét kiemeljük.
- Fejlesztjük a toleranciát, a türelmet, a bátorságot.
- Elegendő figyelmet fordítunk minden gyermekre.
- Megerősítő visszajelzésként használjuk a gyakori dicséretet.
- A szeretet kifejezésének ezernyi formáját alkalmazzuk (gyermekek fogadása, köszöntése, odafigyelés, érintés, simogatás, ölelés, nevetés, lágy hangnem, magyarázat, közös játék, szemkontaktus...)

Óvodapedagógusaink a következő feladatokat valósítják meg:

- A szeretet, a melegség, az elfogadás és a biztonság megtapasztalása.
- A megbízhatóság, a megértés, a bizalom átélése.
- A vigasz, a segítség és a támogatás megtapasztalása.
- Az érzések átélése és kifejezése.
- A saját tempó megengedése.
- A viták által a konfliktusok megoldásának megtanulása.
- A pihenés és a csend átélése.

- Bátorság ahhoz, hogy megtegyünk valamit és vállaljuk a következményeket □ Mozgás, játék, kísérletek.
- Titkok felfedezése, titkok megőrzése.
- Testi és lelki erőszakmentesség átélése.
- Az önállóság és a felelősségteljes cselekvés kifejlesztése.
- A tisztelet és megbecsülés átélése önmagunkkal és a többiekkel szemben.
- Szabályok kialakítása.
- Az együttérzés, őszinteség, a folyamatosság elősegítése és megélése.
- A fantázia és a belső világ megtapasztalása.

Elfogadás

- Különösen nagy gondot fordítunk az újonnan érkező gyermekek és az óvodapedagógusok kölcsönös elfogadására.
- A beiratkozást követően (egyeztetett időpontokban) biztosítjuk az újonnan beiratkozott gyermekek számára, hogy az udvari és foglalkoztató szobai játékban a szülő jelenlétében részt vegyenek, így ismerkedjenek az óvodával, az óvodapedagógusokkal, a gyermekekkel és a környezettel.
- A gyermekek érkezésének első időszakában, a szülővel egyeztetett módon, az új gyermekek, fokozatosan egyre hosszabb időt töltenek óvodánkban.

Közösségi nevelés, szocializáció



Az együttesség, a közösen átélt élmények érzelmi többletet adnak a közösség tagjainak. A gyermekcsoportban kialakulnak a közösségi együttélés szabályai, normái, melyekhez igazodik a gyermek. Ugyanakkor minden gyermek sajátos tulajdonságokkal rendelkező, egyedi személyiség, aki egyéni kompetenciával járul hozzá a csoport alakulásához.

A gyerekek egymás közötti kapcsolatában természetessé válik, hogy mindenki más, egyéni külső és belső tulajdonságokkal rendelkezik, és így, másságával együtt elfogadható és szerethető. A sajátos nevelési igényű gyermek is teljes értékű ember.

Társas együttműködés közben tanulják meg az egymás felé fordulást, a különbözőségeket elfogadását, egymás segítségét.

A tevékenységközpontú program visszatérő, közös tevékenységei, szokásai megteremtik az együttélés egyedi, sajátos kommunikációs rendszerét. A közös élmények hatására valamennyit megérez a közösség ősi összetartó erejéből.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek személyes példa és tudatos nevelés által megtanuljanak olyan magatartásformákat, viselkedési szabályokat, melyekkel saját és társai testi épségét megóvhatja.

a.) A beszoktatás időszaka:

Ezt az időszakot tekintjük a családdal való együttműködés kiindulópontjának. A gyermekek az óvodába a családból vagy a bölcsődéből érkeznek. Ebből adódóan eltérőek a beszoktatás feladatai.

A bölcsődéből érkező gyermekek már rendelkeznek elemi szokás- és szabályrendszerrel, melyre alapozhatunk. Az otthonról érkező gyermekek számára az átmenet sokkal tapintatosabb szülői és nevelői bánásmódot igényel.

Az óvodakezdés első benyomásai meghatározzák mind a gyermekek, mind a szülők óvodához való viszonyát, és a létrejövő kapcsolat minőségét. Az első találkozás az új emberei és tárgyi környezettel, az érzelmi légkörrel szinte minden gyermek esetében alapvetően befolyásolja a csoporthoz fűződő későbbi kapcsolatát.

Az óvoda a kialakítandó **hagyományait, szokásait** beépíti a csoport mindennapi életébe. Ezzel kapcsolatos elvárások

- A születésnapokat a szülőkkel egyeztetett módon ünnepelje.
- Az ünnepeket emelje ki a csoport mindennapi életéből.
- Biztosítsa változatos tevékenységekkel az érzelmi ráhangolódást és levezetést.
- Az ünnep hangulatához illő öltözeteket viseljenek a felnőttek és a gyermekek egyaránt.
- Az óvoda és telephelyei díszítése tükrözze a gyermekek számára az ünnep fontosságát.

A tanév során az alábbi **ünnepeket** szervezzük meg:

- **Mikulás:** közös készülődés előzi meg. Kis cipőket, csizmákat fényesítünk, dalokkal - versekkel várjuk a Mikulást, aki ajándécsomagokat hoz a gyermekeknek.
- **Advent:** óvodánk a karácsonyt belső intim családi ünnepnek tartja, ezért csak előkészítő kezdeményezések vannak. A karácsonyt megelőző adventre azonban gyertyagyújtással, adventi koszorúkészítéssel szemléltetjük.
- **Kézműves foglalkozás:** szülőkkel, gyermekekkel játékos közös délelőtti, megalapozandó a karácsonyi otthoni előkészületet, ünnepi hangulatot
- **Farsang:** a vidámság, a bolondozás, az átváltozás időszaka. Jelmezbe öltözünk. Külön programot biztosítunk. Mulatságos sportfeladatokat szervezünk a gyerekeknek.
- **Március 15.:** nemzeti ünnepünkre a gyermekek életkorának megfelelő szinten emlékezünk: huszáros, lovackás játékokkal, zászló, kokárdakészítéssel.
- **Húsvét:** óvodánk és telephelyei a húsvétot belső, intim családi ünnepnek tartja, ezért csak előkészítő kezdeményezések vannak, tojásfestés, dekorációkészítés.
- **A Föld napja (IV. 22.):** élményszerző sétával, virág- vagy faültetéssel, beszélgetéssel – játékos versennyel emlékezünk meg erről a napról.
- **Anyák napja:** közös, de mégis meghitt családi ünnepre készülünk meglepetésekkel, ajándékokkal. (nyílt nap)
- **Gyereknapi:** ezen a napon szervezhetünk sportnapot, a gyerekeknek meglepetés-elfoglaltságokat találunk ki. Megvalósítható a csoport szobában, az udvaron, esetleg szervezett kiránduláson.
- **Évzáró, ballagás:** Búcsúzunk az együtt munkában, tanulásban, sok-sok játékban eltöltött hónapoktól. (nyílt nap)

- *Évvégi hagyományos kirándulás*

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

A gyermek:

- Jól érzi magát a közösségben.
- Alkalmazza a köszönés és megköszönés, a kérés megfelelő szófordulatait.
- A közös tevékenységekben aktív, megfelelő magatartású.
- Hiányzó társait számon tartja.
- Érdeklődik mások iránt, együtt érez társaival.
- Baráti kapcsolatai színesednek, bízik társaiban és önmagában.
- Tisztelettel viselkedik a felnőttekkel, munkájukat megbecsüli.
- Észreveszi, ha valaki segítségre szorul, felajánlja segítségét.
- Elfogadja és teljesíti az óvodapedagógus kéréseit, útmutatásait.
- A megkezdett munkát befejezi.
- Felelősségtudata, feladattudata egyre szilárdabb.
- Elfogadja az alá-, fölé-, mellérendeltségi viszonyokat.
- Igazat mond.
- Konfliktusait önállóan, szóban próbálja megoldani.
- Képes kívánságait módosítani, elhalasztani.
- Képes együttműködni társaival, a felnőttekkel.

A gyermekek

- Tudják óvodájuk, csoportjuk nevét.
- Ragaszkodnak a csoportjukban lévő gyermekekhez, felnőttekhez, ezt kifejezik érzelmi és verbális szinten is.
- Baráti kapcsolataik színesednek, bíznak társaikban és önmagukban.
- Képesek együttműködni társaikkal, s a felnőttekkel.
- Ismerik és betartják a kulturált viselkedés szabályait.
- Elfogadják társaik eltérő külsejét, viselkedését, beszédét, vagyis társaik másságát.
- Az adott tevékenységek által megkívánt magatartásformákat elfogadják, azoknak megfelelően cselekszenek.
- A vendégeket szertettel fogadják.
- Köszönnek a felnőtteknek és társaiknak.
- Alkalmazkák a köszönés és megköszönés, a kérés megfelelő szófordulatait.
- Értik, elfogadják és követik a felnőttek kéréseit.
- A tevékenységeket a megbeszéltek alapján befejezik.

- Szívesen végeznek munkát a közösségért.
- A közös tevékenységekben aktívak.
- Képesek nyugodtan ülni, s a felnőltre figyelni.
- A konfliktushelyzetben társaikkal megegyezésre jutnak.
- Koruknak megfelelő énképpel rendelkeznek.
- Együttműködnek a közös rendezvényeken.

Az anyanyelvi - értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása



Programunk lényeges része a beszéd, az anyanyelv és a kommunikáció fejlesztése, amelyek elválaszthatatlanok, és az óvodai élet egészét áthatják.

A tevékenységek során a beszéd, a gyermek önkifejezésének és gondolkodásának legfőbb eszközévé válik.

Célunk

- A gyermekeket olyan beszédközegbe helyezni, ahol a különböző élethelyzetekben támogatjuk a kérdezést, elkerüljük a javítgatást.
- A gyermek ne csak választékosan, hanem szépen, helyes kiejtéssel tanuljon meg beszélni.
- Az értelmi képességek, érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás és a kreativitás fejlesztése.
- Az alapvető kultúr technikák elsajátításához szükséges különböző képességek alakítása, fejlesztése.
- Egyre pontosabb, valóság-hű érzékelés – észlelés kialakítása.
- A figyelem összpontosítására való képesség alakítása.

- A valósághoz közelítő képzeleti működés alakítása.
- Emlékezet fajtáinak finomítása.
- Gondolkodási alpműveletek stabilizálása.
- Kreatív képzelet, problémamegoldó, gondolkodás fejlődését elősegítő, ösztönző környezet kialakítása.
- A beszéd fejlődésével párhuzamosan kialakuló elemi, fogalmi gondolkodás megalapozása.

Feladatunk, hogy a gyermekek beszéd és kommunikációs képességeit fejlesszük a változatos tevékenységek és a szabad játék során, a tiszta hangképzéssel, választékos és a helyzetnek megfelelő kifejezések helyes használatával.

További feladatunk;

- A gyermekek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése által, a gyermekek spontán szerzett és tervezett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés
- A kommunikáció különböző formáinak alakítása – **beszélő környezettel**, helyes mintaadással és **szabályközvetítéssel (a javítgatás elkerülésével), amely az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van.**
- Az óvodai nevelés a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra, **valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve** biztosítson a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Az értelmi nevelés feladatai:

- a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, **különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása,**
- az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitás fejlesztése.
- a beszédkedv fenntartása, a gyermek meghallgatása, a gyermeki kérdések érvényesülése,
- az értelmi képességek fejlesztése,
- az érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás.
- a kreativitás fejlesztése.

Biztosítsuk a beszédöröm feltételeit: nyugodt jó hangulatú légkör, szeretetteljes beszélgetés, kezdeményezések.

Biztosítjuk a gyermekek számára azt az ösztönző környezetet, mely által értelmi képességük, képzeletük, kreativitásuk, alkotóképességük fejlődik.

Az óvodai nevelés megtapasztaláson keresztül, a gyermek legfőbb tevékenységének, a játéknak az eszközével ismerteti meg őket szűkebb és tágabb környezetükkel, nyújt új ismereteket és mélyíti el a már meglévőket.

Legfontosabb motivációnak az életkori sajátosságukból eredő természetes érdeklődést és kíváncsiságot tekintjük, melyet változatos tevékenységekkel keltünk fel, és tartunk meg. A gyermek kíváncsiságára, érdeklődésére, életkori sajátosságaira alapozva tapasztalatszerzés

biztosítása a természeti és társadalmi környezetről, valamint a gyermekek értelmi képességeinek megalapozása, fejlesztése.

Programunk középpontjában a **játék**, a játékos, könnyed, természetes környezetben való „tanulást” előtérbe helyező magyar kultúra átadása áll, melynek segítségével komplex személyiségfejlesztésre törekszünk, figyelembe véve a gyermek egyéni fejlettségét és képességeit.

A gyermek beszédképességének gondozása, fejlesztése. Oldott derűs légkör megteremtése, melyben a gyermek közlési vágya, kapcsolatteremtő beszédképessége fejlődik és fejleszthető.

Az anyanyelvi nevelés áthatja az egész óvodai életet, a gyermeki tevékenység minden területét.

A magyar anyanyelvi és kommunikációs nevelés **átszövi a nevelőmunka minden területét**, közvetítő elemként jelen van a nevelési folyamat legapróbb mozzanataiban is.

A szocializációs folyamatban a beszéd, a kommunikáció a gyermek környezetével való érintkezésének, önkifejezésének, gondolkodásának legfőbb része. A kommunikáció által erősödik a gyermek biztonságérzete, növekszik tájékozottsága, gyarapodnak ismeretei, kapcsolatai, fejlődik beszédképessége, anyanyelvi kultúrája.

Az óvodapedagógus feladatai

- Olyan változatos tevékenységek tervezése és szervezése a mindennapok során, mely épít a gyermeki spontaneitásra, kíváncsiságra, érdeklődésre, a természetben történő felfedező megismerésre, az élethelyzethez fűződő tapasztalatszerzési lehetőségekre.
- A játékoság, az élményt adó, oldott légkörben való cselekvés, vizsgálódás biztosítása.
- A kötött és a kötetlen foglalkoztatási forma közötti ésszerű arány kialakítása, és a komplexitásba rejlő lehetőségek kiaknázása.
- Az értelmi képességek – érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, alkotó képesség – fejlesztése.
- A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése, beszédhibák javítása.
- A szülők folyamatos tájékoztatása a gyermek értelmi fejlődéséről, további teendőkről, az otthoni fejlesztés lehetőségeiről.
- Problémák esetén, szülő beleegyezésével szakember segítségének kérése.
- A szülők figyelmének felhívása a gyermek kiemelkedő képességére, azzal kapcsolatos további teendőkre.
- Modellnyújtás.
- Olyan feltételek biztosítása, melyek mellett a gyermek meg tudja szeretni azokat a tapasztalatokat, melyek segítségével eljuthat a magyar nyelvi kommunikációs szint legmagasabb fokára.
- Biztosítson módot a kérdésre, adjon választ és kérdezzen vissza, beszéde legyen szemléletes és képszerű.
- Teremtse helyzeteket, melyekben a gyermekek elmondhatják örömeiket, bánatukat, azt, ami foglalkoztatja őket.

- Ismerje fel a beszédhibákat, a hangszín és beszédritmus rendellenességeit, gondoskodjon a szakirányú fejlesztésről.
- Szervezzon játékokat a beszédszervek ügyesítésére.
- Családi háttérből kiindulva, a gyermek egyéni képességeit megismerve, beszédfejlesztő, kompenzáló tevékenység folytatása.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Az egyszerűbb feladatokat megérti.
- Érdeklődik a környezet tárgyai, jelenségei és ezek összefüggései iránt.
- Feladat végrehajtásában kitartó.
- Szándékos figyelme- időtartama életkorának megfelelő.
- Teljesítménye eredményét reálisan értékeli.
- Munkatempója, feladattartása életkorának megfelelő.
- Képes a már elsajátított ismeretek szándékos felidézésére.
- Képes a logikus, problémamegoldó gondolkodásra.
- Tapasztalatait szóban kifejezi.
- Természetes közegnek tekinti a magyar nyelvkultúrát.
- Érthetően folyamatosan kommunikáljon, beszéljen.
- Gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni.
- Minden szófajt használ.
- Különböző mondszerkezeteket, mondatfajtákat alkotson.
- Tisztán ejtse a magán- és mássalhangzókat.
- Végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.
- Legyen képes rövid történet önálló elmondására.

Az óvodai élet megszervezése

Személyi feltételek

2 csoportban két óvodapedagógus 2 dajka dolgozik.

Tárgyi feltételek

Óvodánkban két csoportszoba van, illetve egy kisebb, ahol a logopédiai foglalkozások, az egyéni, fejlesztések folynak. Az étkezésre külön ebédlő áll rendelkezésére. Az öltözőben mindkét csoport gyermekeimnek megfelelő -szekrényekkel ellátott- rész van kialakítva, a téli időszakra külön-külön mobil fogasállvány az overáloknak. A gyermekeknek és a felnőtteknek is külön mosdó áll rendelkezésükre. Az épületben van egy tálaló konyha, egy öltöző és egy iroda. A csoportszobákban galéria található. Sok építő, fejlesztő játékkal, babakonyhával, mesesarokkal.

Az óvoda udvarra 1150 m², ahol műfüves pálya, rekortán rolleres, biciklis terület, homokozó, faház csúszdával, hinták, mászóak állnak a gyermekek rendelkezésére.

Gyermekcsoportok szervezésének elvei

Intézményünkben 2 vegyes csoport működik.

Csoportszervezési elvünk:

- vegyes életkorú csoportok, melyekbe 3-7 éves életkorú gyermekek járnak.

Hetirend

A **heti rend** a folyamatosságot, a rendszerességet, a nyugodt légkört teremti meg az óvodai csoportban. A heti rend és a napirend biztosítja a szokásrendszer segítségével a gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődését, és lehetőséget nyújt az óvodások napi életének megszervezéséhez, melyet egész nap folyamán az óvodapedagógus feltétlen jelenlétével és közreműködésével irányít. Figyelünk arra, hogy minél rugalmasabb heti rendet állítsunk össze. Jusson idő a gyermeki tevékenységek, ötletek és javaslatok meghallgatására, kipróbálására vagy közös megvitatására. A rugalmasság a helyzethez való alkalmazkodást segíti elő, hogy a heti rend a gyermek életének észrevétlen szabályozója legyen. Szabadon dönthetünk abban a kérdésben, hogy a komplexitás keretében mely tevékenységeket és szervezeti formákat választjuk. Óvodai életünk szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van, melyet óvodapedagógusaink a dajka nénikkel együttműködve végeznek. A heti rend életkortól függően naponta biztosítja a tervezett és rendszeres mozgásfejlesztést. A keret és az időtartam változó, szervezhető kezdeményezett, vagy kötött formában. A nevelés céltudatos megtervezése során alakítjuk ki a gyermekek életrendjét, időbeosztását.

A napirend biztosítja a gyermekek számára a nyugodt, kiegyensúlyozott óvodai környezet megteremtését. Lehetővé teszi a szabad levegőn való tartózkodást, a szokásrendszer kialakítását, a gyermeki tevékenység szabad kibontakoztatását.

A gyermek fejlődését biztosító feltételek az együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg, melyet a csoport fejlettségi szintjének megfelelően tervezünk.

A napirenden belül a legtöbb időt a játék kapja. Mindez biztonságot jelent a gyermek számára.

A napirend igazodik a célokat szolgáló feladatokhoz, figyelembe veszi egy-egy csoport szokásait és igényeit.

A nyitva tartás rendje:

A nyitvatartási rend értelemszerűen a munkanapokra, illetve a nevelés nélküli munkanapokra vonatkozik.

A gyermeket csak a gondviselő szülő, illetve az általa írásban meghatalmazott nagykorú személy viheti el.

Az óvodában a napirendet úgy alakítottuk ki, hogy a szülők gyermeküket az óvodai tevékenység zavarása nélkül behozhassák, illetve hazavihessék.

Tevékenység megnevezése

Kezdet	Vége	
7.30	8.30	Gyülekező, szabad játék a csoportokban
8.30	9.00	Tisztálkodás, reggeli
9.00	10.00	Játékba ágyazott és kötetlen foglalkozások, tervezett játék
10.00	10.10	Mindennapi testi nevelés
10.10	10.30	Mindennapi gyümölcs elfogyasztása
10.30	11.30	Levegőzés, séta, udvari játék
11.30	12.00	Tisztálkodás, készülődés az ebédhez
12.00	12.30	Ebéd
12.30	13.00	Tisztálkodás, fogmosás, készülődés a csendes pihenőre
13.00	14.30	Csendes pihenő
14.30	15.00	Ébredés, öltözködés, uzsonna
15.00	17.00	Szabadon választott foglalkozások, szabad játék

A gyermekekkel kapcsolatos dokumentumok

Óvodánkban tudatos, tervszerű munka folyik, aminek feltétele a **tervezés**. A gyermekekkel kapcsolatos nevelői munka tervezése a pedagógiai programban meghatározott nevelési elvek mentén **csoportnaplóban** történik.

A tervezés szempontjai:

A tanulási munkaformákat az óvodapedagógus választja meg, melyhez figyelembe veszi:

- az aktuális témakört,
- a csoport összetételét,
- a gyermekek egyéni fejlettségi szintjét.

Óvodánkban tudatos, tervszerű munka folyik, aminek feltétele a **tervezés**. Ennek alapja a pedagógiai programban meghatározott nevelési elvek egyeztetése a csoportban dolgozók között. A gyermekekkel kapcsolatos nevelői munka tervezése a **csoportnaplóban** történik.

Tartalma:

- a gyermekek névsora,
- születésnapok,
- gyermekvédelmi adatok,
- statisztikai adatok,
- a gyermekekkel kapcsolatos legfontosabb adatok,
- szülői értekezlet tervezése,
- részvétel a szülői értekezleteken,

- fogadó órák tervezése,
- a szülők bevonásának lehetőségei,
- napirend,
- heti rend,
- az óvoda által szervezett programok,
- óvodán kívül szervezett programok,
- elfogadási időszakra vonatkozó tervek, tapasztalatok,
- egyéb szolgáltatást igénybe vesz,
- nevelési lehetőségek, tapasztalatok,
- szokások, szabályok a csoportban,
- egyéni fejlesztési lap,
- projekt tervek, séták, kirándulások terve,
- ellenőrzések a csoportban,
- a baleset megelőzés szabályait az SZMSZ melléklete tartalmazza.
- a gyermekek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló tevékenységek, foglalkozások keretében az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységi formák tartalmi elemeit,

A **nevelési terv** (szokás - szabályrendszer) alapjait közösen készítjük el, a csoportba járó gyermekekre vonatkozó eltéréseket hozzáírják az óvodapedagógusok.

A gyermekek fejlődésének diagnosztizálása, a fejlődésének figyelemmel kísérése, nyomon követése erre a célra kialakított „**Fejlődési napló**” – ban történik.

Az óvodapedagógus tájékoztatást készít a gyermek fejlődéséről - értelmi; beszéd; látás; mozgásfejlődés -évente kétszer, majd javaslatot tesz a további fejlődéshez szükséges fejlesztési feladatokról a szülőknek; társ szakembereknek; intézmény vezetőjének.

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció a gyermek fejlődéséről folyamatosan vezetett olyan dokumentum, amely tartalmazza a gyermek fejlettségi szintjét, fejlődésének ütemét, a differenciált nevelés irányát. Tartalmazza a gyermek értelmi, lelki, szociális és testi fejlettségének mutatóit.

Egyéb gyermekekkel kapcsolatos dokumentumaink:

- Felvételi és mulasztási napló,
- Óvodai előjegyzési napló

Külső kapcsolatok

Óvoda – Iskola kapcsolata

Célunk:

Óvodánk és az iskola kapcsolatában kölcsönös nyitottság érvényesüljön. Együttműködés az óvodából az iskolába való átmenet megkönnyítése érdekében. A rugalmas beiskolázás lehetősége minden gyermek egyéni mérlegelését biztosítja e tekintetben.

Az óvoda-iskola zavartalan átmenete érdekében jó kapcsolatot alakítottunk ki az iskolával, személyes kapcsolatot ápolunk a tanítókkal. Fontosnak tartjuk a szoros együttműködést, az óvoda és az iskola egymásra épülését. Szervezünk közös továbbképzéseket, beszélgetéseket, szülői értekezleteket.

Lehetőséget adunk a tanító néniknek, hogy ismerkedhessenek a leendő elsősokkal. Az óvodások Búcsúzójára is meghívjuk őket, majd az évnyitón közösen veszünk részt. Később is figyelemmel kísérhetjük volt óvodásaink fejlődését az iskolai nyílt napok alkalmával. Az iskolával kialakított jó kapcsolatunkat továbbra is szeretnénk megőrizni, hogy az óvoda befejezése és az iskolakezdés egy folyamat legyen a gyermekek számára.

A kapcsolattartás akkor sikeres, ha:

- a beiskolázott gyermekek beilleszkedéséről, fejlődéséről, az óvoda érdeklődésére az iskola megfelelő tájékoztatást nyújt,
- az óvoda és az iskola közötti átmenet feszültségei oldódnak, a két intézménytípus közötti kapcsolat gyakorlata javul.

Óvoda – Kulturális intézmények kapcsolata

Célunk:

A különböző kulturális intézmények (könyvtár, művelődési ház, tájház) sajátos lehetőségeit tudatos felhasználása a nevelőmunkánkban.

A Művelődési Központ által szervezett előadásokon (mozi, bábelőadás, meseszínház, Zsibongótánc ház, kézműves foglalkozások) a középső és nagycsoportosokkal évente néhány alkalommal veszünk részt, de számos más eseményt is meglátogathatnak a gyermekek szüleikkel is.

A kapcsolattartás akkor sikeres és eredményes, ha:

- Minél több szülő-gyermek veszi igénybe településünk kulturális intézményeinek szolgáltatásait
- minél színvonalasabb és minél több lehetőséget tudunk biztosítani a gyermekek számára a kulturális intézmények programjából.

Óvoda – Egészségügyi szolgálat kapcsolata

A gyermekorvossal, fogorvossal és védőnővel szeretnénk még szorosabb kapcsolatot kialakítani a gyermekek egészségének megőrzése, védelme és fenntartása érdekében.

Óvoda – Családsegítő és Gyermekjóléti szolgálat kapcsolata

Célunk:

A szociálisan hátrányos helyzetű, illetve a rendezetlen családi körülmények miatt veszélyeztetett gyermekek helyzetének javítása.

Az óvodapedagógus feladata felderíteni a gyermek fejlődését veszélyeztető okokat és megfelelő pedagógiai eszközöket használva megelőzni ezek káros hatásait. Amennyiben ezek az eszközök nem elegendőek, az óvodavezető helyettesének segítségével vagy az intézményvezető segítségével intézkedést kezdeményez a Családvédelmi Központ – Gyermekjóléti Szolgálat felé, ahol a problémának megfelelő szakember segítségét veheti igénybe.

A Gyermekjóléti szolgálattal folyamatos szakmaközi kapcsolatban állunk, a jelzőrendszer működése egyre hatékonyabb intézményeink között.

A kapcsolattartás akkor sikeres és eredményes, ha:

- a problémákat megfelelő időben tudjuk felismerni,
- a megoldás feltételeihez együtt járulunk hozzá,
- sikeresen tudjuk kompenzálni a hátrányokat,
- családgondozás eredményeként a családok helyzetében pozitív változás indul el.

Óvoda – Egyházak kapcsolata

A katolikus és a református egyházakkal is jó a kapcsolatunk, a hitoktatásokhoz helyet és időt biztosítunk.

Óvoda – Szakszolgálatok kapcsolata

Célunk:

Hatékony, összehangolt együttműködés lehetőségének megteremtése a fejlesztőpedagógiai, logopédusi, szakértői bizottsági segítséget igénylő gyermekek érdekében. Az esetleges problémák időben történő feltárása céljából óvodai szűrővizsgálatokat végeznek a szakszolgálat munkatársai. Ebben a kapcsolatban az óvoda feladata a szűrővizsgálatokban való részvétel és a tájékoztatásnyújtás.

A kapcsolattartás akkor sikeres és eredményes, ha:

- A segítséget igénylő családok, megfelelő, hatékony ellátásban részesülnek,
- Hatékony segítséget kapnak az óvodapedagógusok a problémás gyerekek neveléséhez, □
A gyermekek óvodai nevelését speciális szakismeretekkel segítik.

Fenntartóval való kapcsolat

A szakmai önállóság megtartása mellett a fenntartó meghatározza és hatékonyan irányítja és koordinálja az intézmény munkáját. Az intézménnyel együtt megteremti az óvodai nevelés feltételrendszerét.

A nevelés feltételeinek biztosítása a fenntartó feladata. Feladatunk az intézményvezető irányításával a folyamatos tájékozódás és tájékoztatás a fenntartó felé. A jó kapcsolat biztosítása érdekében meghívjuk a fenntartó bizottság képviselőit az óvoda által szervezett

műsorokra, ünnepélyekre, hagyományos rendezvényeinkre, és mi is részt veszünk a települési rendezvényeken.

A kapcsolattartás akkor sikeres és eredményes, ha:

Minden gyermek minőségileg garantált, a megfelelő fejlődés esélyét biztosító nevelési ellátáshoz jut. Fenntartónkkal, Tudásfa Tanoda Alapítvánnyal folyamatos és mindennapi kapcsolatot tartunk. Intézményünk programjában a fenntartó által megfogalmazott és az óvoda munkaközössége által lényegesnek tartott és elfogadott alapelvek és értékek jelentek meg. A fenntartó biztosítja az intézmény működésének feltételeit, kinevezi az óvodavezetőt, munkáltatói jogokat gyakorol felette. Az intézmény beszámol a fenntartónak tevékenységéről. A fenntartó és az intézmény folyamatos együttműködéssel formálja, fejleszti egymást, meg hagyva az óvoda és telephelyei önállóságát.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése

Sajátos nevelési igényű gyermekek

Az óvoda alapító okirata alapján nem lát el sajátos nevelési igényű gyermeket.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő gyermek

A magatartás-, viselkedés- és beilleszkedési zavarokkal küzdő gyermekek is gyógypedagógiai segítséget igényelnek. Az óvoda, amelynek egyik legfontosabb feladata a szocializáció, alkalmazkodást igényel az általa előírt szokás- és szabályrendszerhez.

A magatartászavar lehetséges formái, tünetei, kritériumai, alapsajátossága, kialakulásának okai

A viselkedészavar olyan speciális gyűjtőfogalom, amely mindazon viselkedésbeli módozatokat magában foglalja, amelyek a normatív mércétől való jelentősebb eltérést mutatnak.

A súlyos beilleszkedési és magatartási zavarok hátterében részképesség-zavarok, hiperkinetikus (kórosan felfokozott mozgástevékenység) vagy kóros aktivitászavar és/vagy figyelemzavar, az Óvodai nevelés teljesítmények eléréséhez szükséges pszichikus funkciók kialakulatlansága, fejletlensége vagy mindezek halmozódása áll.

Nem határozhatók meg egységes jellemző jegyek sem. Az egyes állapotok, tünetek a funkciógyengeségtől a személyiség komplex zavaráig, a teljes funkcióképtelenségig terjedhetnek.

A részképesség-zavarok gyakran az érzékszervi fogyatékoság látszatát kelthetik, a hiperaktivitás, a nyugtalanság, a túlmozgások, a figyelemzavar előfordulásakor a gyermek általánosan gyenge képességűnek vagy rosszabb esetben értelmi fogyatékosnak tűnhet.

Az idegrendszer csökkent terhelhetőségének, érési meglassúbbodásának általános jelei:

A gyermek érzékenyebben reagál meteorológiai változásokra.

- Fáradékonyabb az átlagnál, nehezebben tűri a zajokat, nehezen viseli el a várakozási és egyéb feszültséget.
- Gyakran igényli a pihenést, szünetet, egyedülállót.

- Fokozottabb szüksége van a tevékenységeket meghatározó állandó keretekre, érthető és követhető szabályokra.

Fontos szempontok magatartás-zavaros gyermek fogadásához

- Lehetőség szerint a csoportban ne legyen több viselkedészavart mutató gyermek, mert felerősíthetik egymás tüneteit.
- Fontos, hogy a gyógypedagógussal és egyéb segítő szakemberekkel állandó kapcsolatot tartsanak az óvodapedagógusok.
- Alapvető dolog, hogy egy szorongó gyermek érzéseit, a szorongása tárgyát mindig komolyan kell venni, csúfolás tárgya soha ne legyen.
- A hiperkinetikus kisgyermek esetében elegendő mozgást kell biztosítani. Fontos a szabályok, határok nagyon pontos meghúzása, és annak következetes betartása is.
- Tudatosítani kell a gyermekben, hogy akkor is szeretjük, ha éppen ostobaságot követett el (nem rád haragszom, hanem arra, amit tettél).
- Hagyjunk minden lehetséges szituációban választási lehetőséget, hogy érezze a döntések következményeit, és érezze a bizalmat is!
- A hiperaktivitással általában figyelemzavar is társul. Figyelemzavaros gyermeknél lényeges, hogy egyszerre csak egy, rövid utasítást kapjon a gyermek (a több utasítás a figyelem fejlesztésénél kap szerepet), és az utasítást mindig indokoljuk is meg!
- A magatartás-zavaros gyermekekkel szemben nélkülözhetetlen a türelem.
- Nem szabad abba a hibába esni, hogy a viselkedészavaros gyermeket kikiáltjuk az óvodai csoport legrosszabb gyerekének, és akkor is őt büntetjük, amikor éppen nem ő volt a konfliktus kirobbantója. A büntetés csak agressziót hoz magával.
- Minden apró sikernek, minden apró viselkedésben beállt pozitív változásnak nagyon kell örülni, állandó és azonnali megerősítésre van szükség, mert ez motiválja majd a gyermeket a további változásra. Ezáltal tudja meg, hogy ahogyan viselkedett egy szituációban, az jó volt.
- Az integráló pedagógus szakmai eszköztárából nem hiányozhat a differenciálás elmélete és gyakorlata.
- Körültekintést és hozzáértést igényel a csoportok szervezése, az eszközök kiválasztása, - feladatszervezés, egyéni értékelés.
- Elengedhetetlen az együttműködési készség a gyermekek nevelésében közreműködő más személyekkel és természetesen a szülői házzal.
- Az SNI-gyermekek fogadására fel kell készíteni a csoportot a megfelelő mértékben, nem túlhangsúlyozva SNI-társuk másságát, gyámolításának szükségességét.
- Kiscsoportos munkák szervezésénél mindig ügyelni kell arra, hogy társaitól kellő segítséget kapjon.
- A csoport valamennyi tevékenységébe be kell vonni az integrált gyermeket, s mindig olyan feladattal kell ellátni, amelyet eredménnyel el tud végezni. Figyelemmel kell kísérni a gyermek tanulási, figyelmi és fegyelmi teherbíró képességét.

Az óvodapedagógus feladatai:

A gyermekek integrált nevelésében, fejlesztésében részt vevő óvodapedagógusnak, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal kell rendelkeznie:

- szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, individuális módszereket, technikákat alkalmaz;
- a foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a gyermek fejlődésének elemzése alapján - szükség esetén - eljárásait megváltoztatja, az adott szükséglethez igazodó módszereket megválasztja;
- egy-egy nevelési helyzet, problémamegoldásához alternatívákat keres,
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez,
- együttműködik a különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

Ha a gyermek beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, fejlesztő pedagógiai ellátásra jogosult.

A fejlesztő pedagógiai ellátás az EGYMI és az óvodai nevelés keretében valósítható meg.

A tehetséggondozás

„a tehetségben éppen az a szép, hogy él, hogy kiszámíthatatlan, meglepő, hogy utólag úgy evidens, akár egy kör, de előre mégis tökéletesen megjósolhatatlan...”

(Pilinszky János)

Az óvodás gyermekeknél tehetségígéretről, tehetségre irányuló hajlamról beszélhetünk. A fejlődés belső menete és a környezeti hatások (nevelés) szerepet játszanak ennek az ígéretnek a megvalósulásában, alakulásában. Óvodánk kiegyensúlyozott légkörével, változatos, kötetlen lehetőségeivel segíti, hogy felszínre kerüljenek a gyermekek adottságai, képességei. Korán megmutatkoznak a művészi és pszicho-motoros képességek (testi ügyesség, kézügyesség), zenei képességek (hallás, ritmusérzék), rajzkészség. A rajzkészségnél fontos figyelni azt, hogy mit ábrázol, mennyire lép túl a megszokott sémákon a rajz, a színek formák alkalmazása milyen, s hogy mennyire érzelm gazdag, kifejező az ábrázolás. Óvodáskorban megmutatkoznak a kiemelkedő szociális, esetleg vezető képességek is (pl.: empátia, szervező képesség, döntéshozó képesség). Honnan ismerhető fel a tehetséges óvoda? A viselkedéssjegyek megfigyelésével tetten érhető a tehetség. - pozitív viselkedéssjellemszők: gyorsan tanul, elvont dolgok iránt érdeklődik, kreatív, elmélyült, érdeklődő, kritikus

- negatív viselkedéssjellemszők: erős kritikai érzékű, energetikus, megszállott, néha nehezen találja meg a hangot a társaival, egyenlőtlen fejlődés jellemzi A tehetséggondozás útjai:
- elkülönítés - gyorsítás
- gazdagítás (kiscsoportos formában, ahol több ismeretet kaphat a gyermek)

Az óvodapedagógus a tehetség kibontakoztatását segítő tulajdonságai - türelem

- rugalmas gondolkodás
- kreativitás

- önbizalom
- következetesség
- empátia
- humorérzék
- a gyermek iránti tisztelet
- érezze kihívásnak a feladatot, amit egy tehetséges gyermek fejlesztése jelent.

Intézményünk közössége a **tehetséges** gyermekek kibontakoztatására, a magatartási zavarok csökkentésére, személyre szóló tervet készít.

Az egyes helyeken történő vegyes korosztályú csoport kialakítása is hordoz sajátos jegyeket, melyek visszatükröződnek a nevelés - tanulás folyamatában. Az egyébként is jelenlévő jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek itt még feltűnőbbek. Ezért még inkább figyelembe kell vennünk az egyéni jellemzők mérlegelését a differenciált személyiségfejlesztést.

A tevékenységben megosztott figyelemmel kell kísérni az iskolába készülő gyermekek magatartását, így szükséges ésszerű korlátokat állítani a gyermekek érdekében. Ezek szolgálják a közös munkát, segítik az eredményességet. A hatékony munka érdekében szilárd szokás rendszert kell kialakítani.

Minden szeptemberben szükséges a "státuszok" tudatos átrendezése, a gyermekekben tudatosodjon a többféle követelmény miéértje. A felnőtt modellt mutató személyén túl, a csoport "érettebb" magja a tanulásban is húzóerőt jelent.

Hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek

Óvodánkba jelenleg nem jár hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermek.

A tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanuló ellátása

Az a gyermek, számít, tartós gyógykezelés alattinak, akinek egészségügyi ellátása az **általános járóbetegszakellátásban** vagy az **általános fekvőbeteg-szakellátásban részt vevő szakorvos véleménye alapján az adott nevelési évben, tanévben a harminchat nevelési napot, tanítási napot várhatóan meghaladja, és emiatt nem tud részt a kötelező óvodai nevelésben.**

Ha a tartós gyógykezelés alatt álló óvodaköteles gyermeket az Járási Hivatal **az óvodai foglalkozáson való részvétel alól felmentette, az óvoda a szülő részére tanácsadást, konzultációt biztosít,** továbbá terápiás vagy más kezelés szükségessége esetén tovább irányít a pedagógiai szakszolgálathoz vagy más szakellátást biztosító intézményhez.

A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

- Az óvodai nevelés a kisgyermek egész életpályáját alapozza meg; o az óvodai nevelés nem zárt rendszer, igényli a szülők, a fenntartó, más intézmények és szervezetek bekapcsolódását, partnerségét;
- az óvodai nevelés hozzájárul a helyi társadalomépítéshez, annak problémáit mérsékli és erősségeit hasznosítja;
- az óvodai nevelésben korszerű tudással rendelkező, nyitott és újító szemléletű óvodapedagógusok vesznek részt. o A megújulási folyamat egyszerre érinti a nevelés

szemléletét, tartalmát, humán- és infrastrukturális feltételeit. Az esélyegyenlőség biztosítása pedig a teljes folyamatot átható törekvés.

E törekvés egyszerre indokolt: o településünk gazdasági és társadalmi helyzete okán, az Nkt. és egyéb jogszabályok rendelkezései szempontjából, a hazai és európai támogatási rendszerek céljainak megpályázhatósága szempontjából.

Pedagógusaink a hozzánk járó gyermekek esélyegyenlőségét a következő képen értelmezik:

- A gyermek testi épségének megóvásáról és erkölcsi védelméről való gondoskodás, az intézménybe történő belépéstől az intézmény jogszerű elhagyásáig terjedő időben, továbbá a pedagógiai program részeként szervezendő intézményen kívül tartott foglalkozások, programok ideje alatt kiemelten kezelendő.
- Az intézményben gyermekeink biztonságban és egészséges környezetben nevelkedjenek, óvodai életrendjét, testmozgás beépítésével, étkezési lehetőség biztosításával életkorának és fejlettségének megfelelően alakítsuk ki.
- Gyermekeink képességeiknek, érdeklődésüknek, adottságaiknak megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljenek.
- Az emberi méltósághoz való jog biztosítását, kizárólag óvodai pedagógiai eszköztárunk alkalmazásával teremtjük meg. Óvodai életünk megszervezésekor szükségtelen korlátozó intézkedéseket nem hozunk.
- A személyiség szabad kibontakoztatásának joga alapján minden hozzánk járó gyermek az óvoda által nyújtott szolgáltatásokban szabadon részt vehet.
- A családi élethez és magánéletéhez való jog érvényesülését a gyermek családi kapcsolatainak tiszteletben tartásával biztosítjuk.
- A tájékozódás jogának szülői gyakorlása érdekében hozzáférhető, nyilvános helyen tároljuk az óvoda alapidokumentumait.
- A rendszeres egészségügyi felügyelethez való jogosultságot az óvodai egészség szűrések, orvosi, - védőnői alapvizsgálatok megszervezésével biztosítjuk.
- Óvodai nevelésünk során kitüntetett figyelemmel kísérjük a képesség kibontakoztató foglalkozások megszervezését, az egyenlő bánásmód elvét.

Az óvodai élet tevékenységformái, az óvodapedagógus feladatai

Játék

JÁTÉK ÉS TANULÁSI TEVÉKENYSÉGEK



A **játék** a 3-7 éves korú gyermek legelemibb pszichikus szükséglete, alapvető, mindennapjait átszövő tevékenysége. A játék nemcsak azért kitűnő talaja a fejlesztésnek, mert általa szinte észrevétlenül tanul a gyermek, hanem azért is, mert a játékban kiélheti, kipróbálhatja, feldolgozhatja és gyakorolhatja az életben előforduló szituációkat, az őt érő élményeket. "Jót és jól játszani - ez a gyermek dolga az óvodában", mi is ezt tartjuk szem előtt, ehhez próbálunk minél több időt, lehetőséget biztosítani. Minél több személyes szituációt, személyes élményt, ötletet, nyújtunk a gyermekeknek, ami serkenti őket az elmélyült játékra, tevékenységre.

"A lényeg az, hogy a gyermekek élményeiket tevékenységekben éljék meg."

Az egyéni élményeken túl a közös élményszerzés is a játék fejlesztése érdekében történik, ezért minél több sétát szervezünk, olyan helyekre, ahol a gyermekek ismeretei, tapasztalatai bővülnek. A nyugodt légkörön és elegendő időn kívül, gondoskodunk a játékhoz szükséges eszközökről. A csoportszobákban úgy rendezzük el a játékokat, hogy a gyermekek, könnyen hozzáférhessenek.

Az óvodapedagógusnak az a feladata, hogy megfigyelje a gyerekek játékát és megfigyeléseit, tapasztalatait felhasználja a saját nevelési céljainak elérése érdekében, és indirekt módon befolyásolja szükség esetén. A gyermekek játékból megismerhetjük személyiségüket, környezetüket, a körülöttük élők magatartását, viselkedését, a gyermekekhez fűződő viszonyukat. Programunk jellegéből adódóan nagy hangsúlyt fektetünk a kisgyermek alapvető pszichikai szükségleteinek kielégítésére, a **SZABAD JÁTÉK**-ra, figyelembe véve annak feszültségoldó, önértékelés kialakulását elősegítő képességfejlesztő és személyiség formáló hatását.

Mi a játék?

- Sokrétű, összetett viselkedés.
- Életmódot, életformát, elsődleges életkategóriát értünk rajta.

- Szabad akaratból, külső kényszer nélkül jön létre.
- Nem az eredmény, a teljesítmény, hanem maga a folyamat a fontos.
- A gyermek a játékba viszi bele belső történéseit, érzelmeit, vágyait.

Az igazán jó játék kialakulásának fontos feltétele, motiváló ereje maga a pedagógus játék iránti fogékonysága, játékra való hajlama, humorérzéke, rugalmassága.

A játék a gyermeket körülvevő természeti és társadalmi környezetre épül, abból táplálkozik, azt hívja életre.

A kisgyermek számára minden a játékon keresztül közelíthető meg, minden, amit csinál, elsősorban játék. Ebből következik, hogy könnyű megkeresni azokat a lehetőségeket, amelyek a környezeti nevelés szempontjából is értékesek.

Játék közben természetesen fejlődnek a gyermekek azon értelmi és testi képességei, melyek szükségesek a környezeti nevelés követelményeinek megvalósításához.

Az egészségesen fejlődő, kiegyensúlyozott gyermek játéka ötletgazdag, elmélyült, nyugodt, örömteli, melyben kellemes élményeit újra átélheti, félelmei, elfojtott indulatai oldódhatnak, vágyai beteljesülhetnek.

Ezért a gyermek számára a világ megismerésének alapvető formája.

Célunk

- A spontán és szervezett játék során a személyiségfejlesztés lehetőségeinek leghatékonyabb kihasználása.
- Az egészséges életszemlélet, s a környezeti kultúra megalapozása és gyakorlása e komplex tevékenység segítségével.
- A nyelvi fejlesztés és a játék közbeni nonverbális kommunikáció alakítása.

Az óvodapedagógus feladatai

- Az egybefüggő, zavartalan mindennapi játékidő biztosítása, tiszteletben tartása.
- A játék kialakulásához szükséges legfontosabb feltétel; az oldott, szeretetteljes légkör folyamatos biztosítása.
- A gyermek számára biztonságot adó, nyugalmat sugárzó pedagógus állandó jelenléte.
- Alapvető feltételek biztosítása: öröforrást adó élmények, hely, idő, eszköz.
- A pedagógus utánzásra motiváló magatartást közvetítsen.
- Szemlélődő szerep felvétele is, a gyermeket figyelő magatartás kialakítása oly módon, hogy a gyermeki játék önállóságát tiszteletben tartjuk mindaddig, míg azok saját maga és társai számára biztonságosak és csak indokolt esetben avatkozik be.
- A játék továbbfejlesztéséhez - spontán - kiegészítő eszközök ajánlása.
- A gyerek ötleteinek, önállóságának elfogadása, kreativitásának kipróbálására
- Ha a gyermek igényli az óvodapedagógus egyenrangú játszótársként vegyen részt a játékban.
- A gyermeki fejlődés figyelemmel kísérése (gondolkodás és nyelvi, mozgás, testséma, akarat és tudat, percepció területén) és szükség szerint élünk a fejlesztés lehetőségeivel.

- A játék közbeni indulati megnyilvánulások alakítása, modulálása.
- A szabadság határainak megjelölése, hogy a gyermek tudja azt, azok meddig terjednek, míg a társ érdekei nem sérülnek.
- Játékidőben is segíti és alakítja a társas kapcsolatokat, a barátság kialakulását, erősítését.
- A gyermekkorban megjelenő játékfajták tartalmának, minőségének fokozása a gyermekek egyéni sajátosságainak, igényeinek figyelembevételével.
- A gyermek beszédképességének fejlesztése a játék szituációkban.
- A játék sokoldalú fejlesztő hatásának tudatos kihasználása.
- A gyermekek fejlődésének nyomon követése (fejlődési napló).
- Szükség és igény szerint az együtt játszás jelentőségének felmérése, támogató, serkentő, ösztönző modell nyújtása.

Az óvodapedagógus

- a csoportban csak annyi szabályt vezessen be, ami segíti a nyugodt, rugalmas, oldott légkör fenntartását, az alkotó cselekvést, a sokféle manipulációt és az elképzelések valóra válását.
- tegye lehetővé, hogy a családban, az óvodában, a tágabb természeti és társadalmi környezetben szerzett tapasztalatokat a gyermek újra és újra a játékban átélhesse.
- segítsen a szülőknek a gyermek életkorának és fejlettségének megfelelő játékfajták és eszközök kiválasztásában.
- tartsa be a játékirányítás elveit (önkényszer, egyéni bánásmód, irányítás módjai...).

Leggyakrabban előforduló játékfajták

Gyakorló játék

- Kiinduló pontja a véletlen mozgásból, cselekvésből fakadó siker.
- Nagymozgások fejlesztése.
- Percepciófejlesztés.
- Az újszerű cselekvés ismételtetése örömforrás.
- Szem-kéz koordináció fejlesztése.
- Lehet: mozgásos, manipulációs, verbális, akusztikus.
- Általa lehetővé válik anyagok tulajdonságainak megismerésére (felület, szín, forma, nagyság).
- Szem – kéz koordinációt, finom motorikai fejlődést biztosít.
- A testséma és percepció fejlődés alapja.

Konstruktív vagy építőjátékok

Ezen tevékenység során a gyermekek különböző játékszerekből összeraknak valamit. Eleinte ez spontán történik, majd az eredmény átgondolt, megtervezett, céllal végzett építés lesz.

- Átéli az alkotás örömét, fejlődik kreativitása.
- Tanulja, tapasztalja a rész-egész viszonyát.
- Megfigyelő-képessége, gondolkodása fejlődik a modellkészítés során.
- Matematikai ismereteket szerez.
- Fejlődik a szem-kéz koordinációja.
- Fejlődik percepciója.
- Fejlődik verbális kifejező-képessége.

Szituációs – Szimbolikus – Szerepjáték

- Nagyon gazdag tárháza van.
- Tapasztalat, ismeret, elképzelés, érzelm ötvöződik benne.
- Kezdeményező-készség, önkéntesség, önállóság fejlődik általa.
- A szabad választás lehetőségét biztosítja.
- Szocializációs szerep fejlődésében nagy jelentőségű.
- Kommunikációs készség fejlesztéséhez elsődleges játékforma.
- Eközben a szervező készség előtérbe kerül.
- Alapvető erkölcsi értékek és az együttélés szabályainak rögzítésére alkalmas.
- A gyermekek a vállalt szerepeken keresztül ábrázolják a valóság számukra fontos mozzanatait.
- Konfliktus feloldó hatású.

Szabályjátékok

- Felölelik a teljes játékkört a maga mozgásosságával, az észlelést igénylő képi kultúrájával és teljes értelmi rendszerével.
- Érzelmeket tanul, megtanulja indulatait fékezni.
- Megtanulja a siker- és kudarc-tűrést.
- Helyes magatartásformákat sajátít el.
- Fejlődik közösségi érzése, felelősségtudata.
- A szabályok betartása fejleszti önuralmát.
- Fejlődik logikus gondolkodása.
- Fejlődik észlelése.

Barkácsolás

Mindig a játék igényéből indul ki, kötetlen. Soha nem öncélú. Az elkészített eszközöknek mindig van funkciója.

- Alapja a gyűjtő munka.
- Beépítik a játékba, de lehet játékjavítás, - készítés is az indíték.
- Széleskörű ismereteket ad az anyagokról, eszközökről.
- Manuális készség fejleszthető általa.

Dramatizálás, bábozás

A bábozás a gyermek belső világának legkifejezőbb eszköze. Ezáltal eleveníti fel tapasztalatait, elképzeléseit, esztétikai és szociális élményeit.

A dramatizálás szoros összefüggésben áll a bábozással. Dramatizáláskor a gyermek saját, vagy irodalmi élményeit játssza el kötetlen módon. Ezek az élmények érzelmileg ragadják meg a gyermeket és hatnak rá.

- Saját vagy irodalmi élmények eljátszása.
- Érzelmek és esztétika hatja át.
- Jelentős az emlékezet, kreativitás, beszédkésztség fejlődése.
- Speciális kar-, és kézmozgást igényel.
- Mozgás, mimika, gesztus megjelenítésére alkalmas.

A nevelőmunkát segítő eszközök

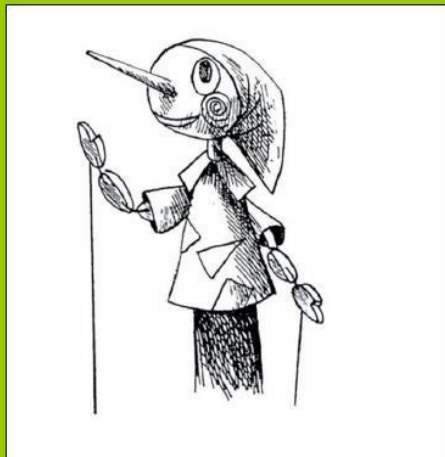
- Kirakók, memória, fűzős figurák, dominók, gyöngyfűző készlet, tükör, babakonyhai, babaszobai játékok, orvosi táska, szerszámok, babák, babakocsi, állatok, vonat szett, fa építőkocka, Lego, Duplo, papírtéglák, bábok, társasjátékok
- Udvari játék: mászóka, csúszda, homokozó, babaház, többfunkciós „vár”

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére

- A játék folyamán a gyermek kezdeményező, alkalmazkodó, kitartó, alkotó, másokat elfogadó- segítő derűs, harmonikus, szeretetteljes személyiséggé válik.
- Alakuljon ki a szociális magatartást alakító modellkötés
- Váljanak önállókká, a szerepjáték szerepeinek elosztásában, a játékszerek és eszközök megválasztásában.
- A felmerülő konfliktushelyzetet próbálják önállóan megoldani.
- Egyéni ötleteiket, kreativitásukat kamatoztatva bonyolultabb építményeket hozzanak létre, a „technikai titkokat” átörökítik óvodában maradó társaikra.
- Képesek legyenek a szabályjátékok irányítására, az ehhez kapcsolódó szabályok betartására.
- Társas viselkedésükben érezhető a jó szándék, az egymásra figyelés, az együttérzés, a segítőkészség.
- Egymással és a felnőttekkel szemben kulturáltan, udvariasan viselkednek és beszélnek.

Verselés - mesélés

VERSELÉS, MESÉLÉS



Az érzelmi biztonság megteremtésének és az anyanyelvi nevelésnek egyaránt fontos eszköze. A mindennapos verselés, mesélés, mondókázás az óvodáskorú gyermekek alapvető szükséglete. A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese- képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel- feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat. A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdoló, versek ritmusukkal, a mozdulatok és a szavak egységével a gyermekeknek érzelmi – értelmi élményt adnak. A verselés és mesélés élmény a kisgyermekek számára. Szeretik a verseket, meséket, örömet okoz nekik, kérik, várják az újabb és újabb élményt. A tervezett meséket mindig közösen (az egész csoport együtt) hallgatják, de vannak olyan helyzetek (játékidőben, szabadidőben), amikor csak egy-egy gyereknek mesélünk. Verselni együttesen, kisebb csoportokban és egyénenként is szoktunk.

A mese a gyermek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője, oldja szorongásait, feloldást, megoldást kínál, segíti élményei feldolgozását.

Az óvodában a népi, a klasszikus, és a kortárs műveknek egyaránt helye van. Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi- népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi-, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van. A korosztálynak megfelelő mese megfelel az óvodás gyermek szemléletmódjának, világképének, a világ megismerésén túl segíti a világ befogadását.

A gyermekek saját vers-, és mesealkotása, annak mozgással és ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik nagyon fontos formája.

Mesélni, verselni mindennap szükséges. Nem teszünk különbséget a kezdeményezés és az elalvás előtti vagy spontán mesélés között. Mindkettő nagyon fontos a maga helyén és idején. A lényeg a kellemes légkör, a szabad és önfeledt mesélés és mesehallgatás.

A mesélés és verselés megvalósulási formái mindig az alkalomtól függenek. Lehetőség adódik a frontális, a mikro csoportos, páros és egyéni foglalkozásra is.

Célja a műveltség megalapozása, a gyermek személyiségének formálása, viselkedéskultúrájának alakítása, morális érzékenységének fejlesztése, önismeretének mélyítése, a környező világ megismerésének segítése, a gyermeki világkép stabilizálása.

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese - képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel - feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi - népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi -, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Feladata

- A gyermekek olvasóvá nevelése, hogy később igényük legyen a folyamatos ismeretszerzésre az őt körülvevő világról.
- A gyermekek belső, képi világának alakítása

A fejlesztés tartalma

A 3-4 éveseket megismertetjük 8-10 mondókával, verssel; 10-12 mesével.

Ezek elsősorban:

- hőcögtetők, lovagoltatók
- ujjkiszámlálók, tenyeresdik, arcsimogató
- hangutánzó mondókamesék
- egyszerű állatmesék, láncmesék
- rövid versek, történetek.

A 4-5 éveseket megismertetjük 4-5 mondókával, 6-7 verssel, 12-14 mesével.

Ezek elsősorban:

- népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, mesék
- vidám, humoros versek
- / prózai / állatmesék
- halmozó, vagy láncmesék
- egyszerűbb szerkezetű tündérmesék
- írók vagy az óvónők alkotta történetek (gyerekkorról, hasonló korú kisgyerekekről, állatokról, állatkölykökről...)
- a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi
- klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Az előző évben megismert mondókákat, verseket, meséket a gyerekek kívánsága szerint ismételtetjük.

Lehetőséget teremtünk arra, hogy a gyerekek elbábozhassák kedves meséjüket segítségünkkel, ha szükséges.

Az 5-6-7 éveseket megismertetjük 10-12 mondókával, verssel:

Ezek elsősorban: - népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, mesék

- változatos kiszámolók
- találós kérdések, felelgetők, csúfolók, szólások, mondások
- több versszakos versek.

Később a mesegyűjteményt 15-20 új mesével gazdagítjuk.

Ezek elsősorban:

- - bonyolultabb, tréfás mesék
- hosszabb tündérmesék
- folytatásos mesék, melyeket a délutáni pihenő előtt mesélünk el a gyerekeknek.
- a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi
- klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Feladataink

- Gondos anyagválogatás, életkort és a keresztyén hitvallás értékeit alapul véve.
- Minél több irodalmi anyag közvetítése.
- Hangjátékkal, metakommunikációval történő, tiszta, tagolt előadásmód.
- A közvetítés fokozatának alkalmazása (dúdolás, ének, mondóka, vers, verses mese, próza, dramatizálás.)
- Ismétlések, gyakorlások biztosítása.
- Az irodalmi anyag (főleg a vers) szöveghű tolmácsolása.
- Szokások kialakítása (pl. hely, szignál stb.)
- Megfelelő csönd, hangulat kialakítása az irodalmi anyag előadásakor.
- Alvás előtti rendszeres mesélés, spontán alkotás közbeni mondókázás, énekelgetés.
- Kapcsolat a szülőkkel, közös felelősségünk, feladataink megfogalmazása.

- Gyermekirodalmi anyag összegyűjtése, rendszerezése, bővítése, óvodai könyvtár létrehozása.
- A gyermekek belső, képi világának alakítása
- A gyerekek nyelvi kifejezőkészségének gazdagítása
- Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Az óvodapedagógus feladatai

- A gyermekre figyelő, szeretetteljes hangulat megteremtése, melyben érvényesül az együtt játszás öröme.
- Naponta mesélés, verselés, mondókázás valamint lehetőség biztosítása a gyermekek számára is.
- Irodalmi anyag színvonalas összeállítása, különös tekintettel a magyar népmesékre.
- Az irodalmi anyag tudatos, igényes, idő- és alkalomszerű összeállítása, évszakoknak megfelelő, környezet megismeréséhez, ill. tevékenységekhez csoportosíthatóan.
- A mesék kezdetben egyszerű, ritmikus ismétlődésekkel tűzdelt formáját váltás fel a több szálon futó állatmesék, népmesék, történetek, népi játékok, közmondások, meseregények.
- A mese és vers anyagát a csoport életkori sajátosságainak megfelelően válogassa össze.
- A kisgyermekkorban kedvelt hagyományos formák - mondóka, verselés, mesélés, dramatizálás, bábozás - lehetőségének folyamatos biztosítása. ○ A siker mindig a nevelő szövegtudásán, aktivitásán, kapcsolatteremtő képességén múlik.
- Minden korosztály nevelésében az ölbéli játékok alkalmazása, melyek a gyermekkel való kapcsolatteremtés eszközei is.,
- A népi, **a klasszikus és a kortárs irodalmi művek**, megfelelő arányának alkalmazása fő szempont.
- A szóbeliség és mozgás összekapcsolásának lehetővé tétele. Az irodalmi nevelés kulcskérdése, hogy az óvodában mindkét műfaj a szóbeliségben él és hat, pedig a *vers*: ősi formájában, énekelt, mozgással (táncsal) kísért szöveg.
- *Mondani, és csinálni* kell kisgyerekeknek csak úgy érdekes.
- Az irodalmi élmények vizuális megjelenítésére minél több lehetőség biztosítása.
- Beszédfejlesztés, mely csak indirekt módon lehetséges, utánzásos alapon, játékon keresztül.
- Személyes példamutatás, kommunikációs helyzetek teremtése, a gyermekek közötti párbeszéd ösztönzése.
- Az óvodapedagógus szép beszédpéldájával, jó artikulációval, választékosan beszélő környezet biztosításával pozitívan befolyásolja a gyermek, nyelvi fejlődését.
- Beszédproblémák esetén a háttér felderítése elsődleges feladat, majd szükség esetén speciális szakember segítségének kérése, szülői tájékoztatás mellett.
- A logopédussal jó együttműködés kialakítása, melynek során az érdekeltek pontosan ismerik saját és egymástól jól elkülöníthető, de azonos cél érdekében folyó feladataikat, munkamódszereiket.

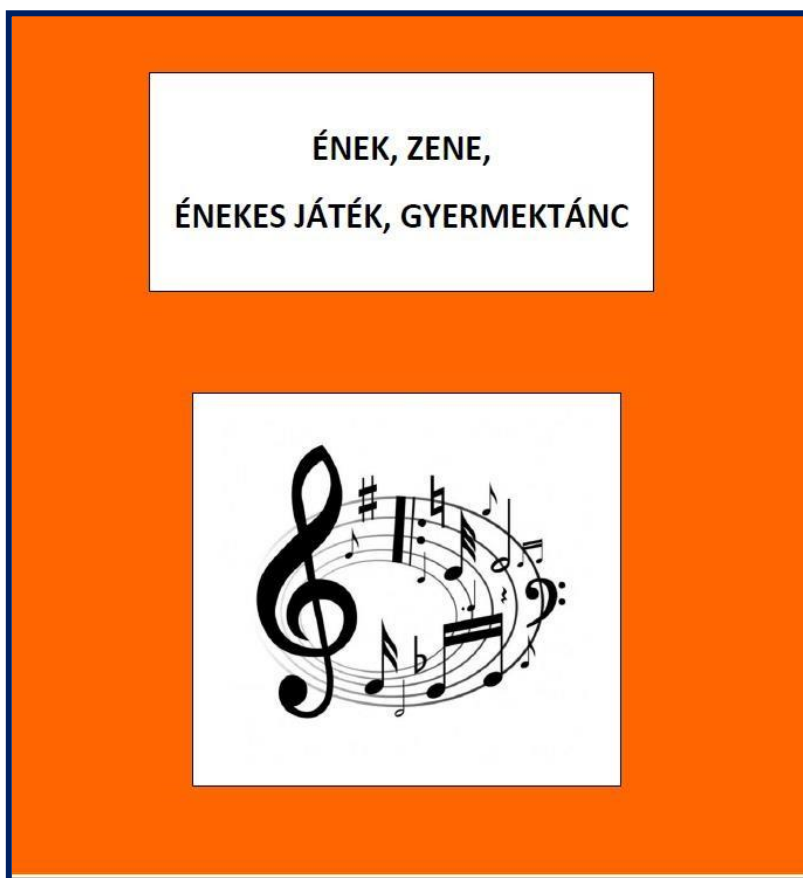
A nevelőmunkát segítő eszközök

- Bábok, ritmuseszközök, mesekönyvek.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Szívesen ismételtet verseket, rigmusokat, mondókákat, szólásokat, találós kérdéseket.
- Egyedül is vállalkozik az irodalmi anyag elmondására, újra játszására.
- Örömmel várja a mindennapos mesehallgatást.
- Van kedvenc meséje, ismeri és visszaadja annak rövid tartalmát.
- Szívesen mesél, versel, mondókázik, bábozik, dramatizál önmaga és társai szórakoztatására.
- Tud meséket és történeteket kitalálni, azokat mozgásban megjeleníteni.
- Alakul mese tudata, megkülönbözteti a valóságot az elvonttól.
- figyel, csendben van a mesélés alatt,
- van kedvenc meséje, mesehőse, szívesen ábrázolja is,
- szívesen behozza megmutatni, felolvasni otthoni kedvenc mesekönyvét,
- irodalmi ismereteit felhasználja a bábozásnál, dramatizálásra vállalkozik,
- képes megjegyezni a folytatásos mesék összefüggéseit,

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc



A zenei nevelés, amely a művészeti nevelés körébe tartozik, az érzelmeken keresztül hat a gyermekekre. Az ölbeli játékok, népi gyermekdalok, énekes játékok felkeltik zenei

érdeklődésüket, formálják zenei ízlésüket és esztétikai fogékonyságukat. Hatásukra a gyerekek szívesen énekelnek, játszanak, dúdolgatnak, és hallgatnak zenét. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során felfedezik a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, a gyermek néptáncok és népi játékok a hagyományok megismerését, tovább élését segítik.

Az érzelmi gazdagsággal játszott dalos játékok folytán a gyermekek belső igényévé válik a zene. A nap folyamán bármikor lehetőség nyílik énekes, mondókás játékokra a csoportszobában és az udvaron egyaránt. A kisgyermek spontán ének-zenei kezdeményezéseit tartsuk tiszteletben, hagyjuk kibontakozni őket. A dalos, játékos együttlétek fejlesztik emlékezetüket, gondolkodásukat, zenei kreativitásukat, közösségi érzésüket, figyelmüket.

A zenehallgatás feladata, hogy a gyermekek megtanuljanak szívesen, türelmesen zenét, dalt, zenei hangokat befogadni. Megismertetjük őket különböző jellegű dalokkal és zenei hangulatokkal, a hangszerek sajátos hangszínével és játékával.

A zenei nevelés területén is arra kell törekednünk, hogy kezdeményezéseink játékosak, élményekben gazdagok legyenek. Amikor csak tehetjük, énekeljünk.

A zenei nevelés tartalma:

- Népi mondókák
- Dalos játékok
- Zenehallgatás dalanyaga
- Énekes népszokások játécai
- Népi gyermekjátékok játécai, magyar néptánc alap motívumai
- Népzene, zenehallgatás
- Készségfejlesztés zenei eszközei

A zenei képességek fejlesztését a következő területeken végezzük:

A ritmusérzék fejlesztése:

- Egyenletes lüktetés, ritmus érzékeltetése dalokhoz, mondókákhoz. A kettő összekapcsolása. - Szünet jelzése.
- Dal felismerése ritmusról.
- Ritmus-visszhang, kérdés-felelet játék, improvizáció.
- Játékos mozgások, tánc, térformák gyakorlása.
- Ütőhangszerek használata.

A hallásfejlesztés:

- Éneklési készség alakítása.
- Magas-mély hang érzékeltetése, a dallam vonal térben mutatásával történő ismerkedés.
- Halk-hangos megkülönböztetése.
- Dinamikai és tempóelemek összekapcsolása.

- Hallás finomítása hangszín, hangirány, hangtávolság megállapításával.
- Dallamok felismerése.
- Motívumok éneklése, visszhang-játék.
- Kérdés-felelet, zenei improvizáció.
- Zenehallgatás.

A néptánc és a népi hangszerek:

A gyermekeknek nagyon izgalmas a különféle hangszerekkel való ismerkedés. A hangszerhasználat különösen fontos a zenei készségfejlesztésben. Lehetőség van a népi hangszerek megismerésére. (köcsögduda, doromb, citera, furulya, lopótök dуда, hegedű, dob, levélsíp, nádsíp, fűzfa, síp, stb.)

A néptánc az óvodában a gyermekjátékokban előforduló egyszerű táncos mozgásokat jelenti. Ezek fejlesztik a gyermekek ritmusérzékét, mozgását és előkészítik a későbbi néptánc tanulást.

Kodály a magyarság meghatározásaként a nyelvet és a zenét említi, harmadik fontos tényező mellettük a mozgás. Ezek a gondolatok számunkra is irányt szabnak, útmutatást adnak. A zene embert formáló ereje kihat az egész személyiségre. A zenei nevelést már a születés előtt kell elkezdeni.

A saját néphagyományainkból való kiindulás mellett ügyelni kell arra, hogy csak művészi értékű zene lehet a nevelés anyaga.

Célja

- Fogékonnyá tenni a gyermeket a szép befogadására, formálni ízlését, emberi magatartását.
- A dallam, a ritmus a mozgás szépségének, s a közös éneklés örömeinek felfedezése és megszerettetése
- A gyermek zenei érdeklődésének felkeltése, esztétikai ízlésének formálása
- A hallás, az éneklési készség, a ritmusérzék és a zenei formaérzék fejlesztése.

Az ének-zene elsősorban a gyermek érzelmére és értelmére hat, következésképpen emberformáló erővel bír. Szorosan kapcsolódik valamennyi óvodai nevelési területhez, ilyen módon naponta többször is visszatérő tevékenység.

A zenei anyag jelentős részét a gyermek természetes zenei megnyilvánulásaiból fakadó magyar népi énekes-mondókás játékok alkotják, ugyanakkor fontos, hogy református óvodánk keresztyén szellemisége a zenei nevelésen keresztül is áthassa az egész napot.

A fejlesztés tartalma

- Mondókák, dalok, dalos játékok tanítása.
- Éneklési készség fejlesztése.
- Ritmusérzék fejlesztése.
- Zenei hallás fejlesztése.
- Zenei formaérzék fejlesztése.

- Közös „zenélés”, „zenekar alakítás”.
- Zenehallgatás, énekhallgatás.

A korosztályonkénti éves tervek három éven át egymásra épülnek, lassabb ütemű fejlődés esetén pótlásuk átnyúlhat a következő évre.

A dalokat pentatónia jellemzi.

A nevelőmunkát segítő eszközök

Síp, furulya, maracas, csuklósörgő, csörgődob, kasztanyetta, triangulum, cintányér, ritmusfa...

Feladatunk életkoronként:

3-4 évesek gyerekei:

- Ismerjenek meg 5-7 mondókát, „ölbeli játékot”, 10-14 játékdalt, műdalt. A mondókák, dalok rövidnek legyenek. A hangterjedelem ne lépje túl a kívánt távolságot. A dalokban a 2/4-es ütemen belül egyszerű negyed és páros nyolcad ritmusok váltakozzanak.
- Érzékeljék az egyenletes lüktetést. Mondókázás, éneklés közben fejezzék ki azt játékos mozdulatokkal.
- Figyeljék meg a halk – hangos közti különbséget beszéden, zörejen.
- Ismerjenek fel különböző zörejeket, ill. 2-3 dallamjátszó hangszer és ritmusjátszó hangszer hangszínét.
- Ismerjék fel a magas – mély hangok közti különbséget beszéd, ének hangszer segítségével.
- Az óvónő ébressze fel a gyerekek spontán alkotókedvét énekes beszédével, mondókaival, dalos játékaival, keltse fel a zenehallgatás iránti érdeklődésüket.

4-5 éves korosztály:

Mozgásuk fejlettebb a kicsiknél. Érdeklí őket a dalok szövege, megértik a tréfás szavak játékos humorát, szívesen vállalják a közös játékot. Ezért arra kell törekedni, hogy a gyerekek mozgása esztétikus legyen, a már nehezebb csigavonalas, hullámvonalas, szerepcserélős körjátékok során is.

- A gyerekek egyedül is énekelhetnek.
- A dalanyagban 4-6 új mondóka, 12-15 játékdal és 3-4 műdal szerepeljen. A hangkészletben a lefelé futó motívumokban a fá és a ti hang is előfordulhat.
- A dalokban szünet és szinkópa is lehet.
- Fejezzék ki az egyenletes lüktetést játékos mozdulatokkal, tapssal, körbejárással.
- Emeljék ki a mondókák, dalok ritmusát.
- Egyszerűbb ritmushangszeren fejezzék ki az egyenletes lüktetést és a ritmust is.
- Változatos mozdulatokkal emeljék a motívumok hangsúlyait (két 2/4-es ütem).
- Érzékeljék a magasabb-mélyebb hangok közti különbséget.
- Értsék meg a halk – hangos fogalom párt és tudják azt alkalmazni egyénileg is.

- Ismerjék fel az ismert dallamokat dúdolásról, hangszerjátékról, jellegzetes motívumról.
- Figyeljék meg a természet és környezet hangjait, hallják meg a finomabb hangszínek közti különbséget, ismerjék fel egymás hangját.
- Gyakorolják a visszhangjátékot (dallam-, ritmusvisszhang, váltakozó éneklés).
- Találjanak ki kis dallamfordulatokat az óvónő szöveges ritmus-, és dallammotívum modelljei alapján (név, köszöntés).

5-6-7 éves korosztály:

Dalanyagukat kiegészíthetjük 4-6 új mondókával, 16-20 népi gyermekjátékdallal, 5-6 műdallal. (lehet benne szünet, szinkópa is)

- Ismerkedjenek meg a gyerekek új térformákkal: két ellentétes irányban mozgó kör, bonyolultabb pár-, cserés-, kapus-, hidas-, sorgyarapító-, fogyójátékok.
- Az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát tudják megkülönböztetni.
- Gyakorolják a dalfelismerést jellegzetes kezdeti vagy sajátos belső, ill. zárómotívumról, ritmusról.
- Gyakorolják a dallambújtatást (hallható jelre).
- Szerezzenek minél több tapasztalatot a halk-hangos, lassú-gyors zenei párok változatos alkalmazásában.
- Érezzék a tempókülönbséget (gyors-lassú), tudják azt énekkel, mozgással is kifejezni.
- Zenei formaérzékük fejlesztése a motívumok hosszának megéreztetésével (ritmus-, dallamvisszhang, ismétlődő motívumnyi mozgásformák).
- Használják önállóan az ütőhangszereket.
- Teremtsen lehetőséget az óvónő a gyerekek zenei alkotókedvének és improvizációs készségének fejlesztésére (dallamok kitalálása versekhez, énekes beszélgetések, kérdés-felelet játék).
- A népi mondókák elősegítik a ritmikus szövegben ismétlődő beszédhangok pontos észlelését, azok tiszta képzését és a jó beszédritmus érzékelését, alkalmazását.
- Segítik a beszédhibák oldását.
- A gyerekek éneklés, mondókázás, az énekes játékok játszása közben értik meg és sajátítják el a zenei neveléshez szükséges kifejezéseket, fogalom párokat (dallambújtatás, halk-hangos...)
- A zenei anyagban előforduló régies vagy tájnyelvű szavak gazdagítják a gyerekek szókincsét, elősegítik nyelvi kifejezőkészségének teljesebbé válását.

Az óvodapedagógus feladatai

- A dalanyag összeállításakor kísérelje figyelemmel a mondókák, ölbéli dalos játékok, ritmusok, a műdalok, zenehallgatás megfelelő arányát.

- A játék eredeti formáját, a dal szövegéhez kapcsolódó játékmozdulatokat a változatos térformákkal és mozgásanyaggal tartsa meg.
- A zenehallgatásnál elsősorban az élő dalolást, zenélést alkalmazza.
- Jelenjen meg a csoport életében a **néptánc** lépéseinek, zene anyagának igényes – játékos tevékenykedése.
- Az énekes népi játékok és az **igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások** fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek
 - éneklési készség fejlesztése, ◦ hallásfejlesztés, ◦ ritmusérzék fejlesztés, ◦ a zene meghallgatására nevelés.
- A zenei anyanyelv megalapozása.
- A magyar hagyományokhoz kapcsolódó dalok, szokások élményszerű tanítása, gyakorlása.
- Pozitív modell nyújtása, természetes motiváció.

A nevelőmunkát segítő eszközök

- Síp, furulya, maracas, csuklócsörgő, csörgődob, kasztanyetta, triangulum, cintányér, ritmusfa

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- A tiszta éneklésre törekszik.
- Tud dalokat, dalos játékokat önállóan elkezdni, megfelelő hangmagasságban, tempóban.
- Szívesen hallgatja az óvodapedagógus énekét és hangszer játékát.
- Tud kis eltérő zörej hangokat megkülönböztetni.
- Szívesen improvizál.
- Próbál érzelmeket kifejezni a zene segítségével, mozgással.
- Ismer 16 – 20 népi gyermekjátékdalt, 5 –6 műdalt, 4 –5 mondókát.
- Ismer 16 – 20 népi gyermekjátékdalt, 5 –6 műdalt, 4 –5 mondókát.

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZIMUNKA



A rajzolás, festés, mintázás, képalakítás, építés és kézi munka a gyermekek kedvenc tevékenységei közé tartoznak. A népművészeti elemekkel, az esztétikus környezettel való ismerkedés fontos eszköze a személyiségfejlesztésnek. Az óvodapedagógus által biztosított feltételekkel az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi – plasztikai kifejezőképesség, komponáló, térbeli tájékozódó és rendező képességek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek tér- forma és szín képzeletének gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

A gyermeki alkotás a belső képek gazdagságára épül.

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására. A tevékenységek közben kialakulnak azok az igények, melyek az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására készítetik a gyermekeket.

A tevékenység megszervezéséhez kitűnő alapot adnak az évszakok változásai, a természet szépségei, a gyermekek által megérthető világ tárgyai és eseményei, valamint az ünnepek, melyek érzelmileg is közel állnak a gyerekekhez és megmozgatják fantáziájukat. Ahhoz, hogy kibontakozhasson a gyermekek alkotókedve, teljes önállóság szükséges. Az ötlettől a megvalósításig főként bátorítást, útmutatást, dicséretet várnak a gyermekek.

A rajzolás, mintázás, kézi munka, festés, az egész gyermekkort átölelő nevelési terület. A gyermek közvetlen környezetétől számtalan spontán és tervezett vizuális ingert kap, melynek hatására tapasztalatokban gazdagodik, fejlődik. Az őt körülvevő világról egyre pontosabb ismeretei lesznek, melyeket sokrétű ábrázoló tevékenysége során megelevenít, újra alkot. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

Nevelésünkkel nagymértékben elősegítjük, hogy az egyszerű megjelenítésen kívül érzelmeit és a jelenségekhez való viszonyát is kifejezze.

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének.

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

Célja

- A vizuális észlelés, érzékelés, emlékezet, képzelet, a vizuális gondolkodás pontosodjon.
- Ébredjen fel a gyermekben az ábrázolás anyagaival, eszközeivel, technikáival való tevékenység vágya.
- Legyenek képesek a tárgyak térbeli kiterjedéseinek felismerésére, alakuljon tér-, forma-, szín-, arányérzékük.
- Formálódjon fantáziaviláguk.
- Fejlődjön alkotókészségük, ízlésük.
- Élményeik, elképzeléseik megjelenítésével egyéni módon tudják alkalmazni a képi kifejezés változatos eszközeit.
- Fejlődjön manuális készségük a különböző ábrázoló technikák elsajátításával.
- Alakuljon esztétikai érzékük, a szépség iránti vonzódásuk.
- A gyermeki személyiség fejlesztése a vizuális nevelés eszközeivel.
- Formálódjon fantáziaviláguk.

A fejlesztés tartalmi elemei

A 3-4 éves gyermekek számára ajánlott vizuális tevékenység fajták a következők:

Képalakítás:

- rajzolás (puha ceruzával, viasszal, zsírkrétával) festés, gyurmázás kedvük, érdeklődésük szerint

- rajzoljanak nagyobb felületre: homokba pálcával; táblára krétával; földre tett csomagoló papírra; betonra krétával
- próbálgassák az ábrázolást a megszokottól eltérő és változatos anyagú papírokon
- készítsenek képeket rajzolással, festéssel, papírragasztással, nyomattal
- szerezzenek tapasztalatot a színekről, formákról
- tájékozódjanak a kép síkján, jelezzék a térirányokat, térviszonyokat.

Plasztikai munkáknál lehetővé kell tenni, hogy a gyerekek:

- tapasztalatot szerezzenek a természeti tárgyak tulajdonságairól (nagyság, szín, forma); a képlékeny anyagokról (hó, homok, agyag, gyurma).
- megismerkedjenek az anyagok formálhatóságával, (nyomkodva, ütögetve, gyurkálva, mintázva, gömbölyítve, bemélyítve, sodorva, simítva, tépve, gyűrve, nyomot hagyva, ragasztva...).
- szerezzenek tapasztalatot az **építés** során a különböző tárgyakról, formákról, térbeli alakzatokról (torony...),
- Tudjanak örülni a közösen épített építménynek, gyönyörködjenek azokban.

A 4-5 éves gyerekeknél jelentkezik a szándékos képalakítás képessége. Megjelenik az ember, a környezet, a tárgyak, és a cselekmény ábrázolása. Ábrázoló tevékenységek kibontakoztatását segíteni kell az élmények biztosításával, a technikai fogások mélyítésével. Fel kell hívni figyelmüket a részletekre, a jellemző jegyek kiemelésének fontosságára.

Lehetővé kell tenni, hogy:

- fessenek ecsettel, gombfestéssel, temperával; sokféle alakú-, méretű-, színű és anyagú papírra,
- felfedezzék az új színek létrehozásának (rózsaszín...), és a festés technikai „trükkjeinek” titkait,
- agyaglapokat díszítsenek lenyomattal, karcolással gyakorolják a képalakítás más módját is, (a., spárga és fonaldarabkák textil alapra való applikálása, tépéssel kialakított papírfoltok színes papírlapra történő felragasztása) szerezzenek még több tapasztalatot a színekkel, formákkal, kompozíciókkal kapcsolatban gyakorolják a térviszonyok ábrázolását,
- a *plasztikai munkákhoz* gyűjtsenek terméseket, kavicsokat, használjanak könnyen megmunkálható anyagokat: textil-, fonal-, bőrdarabka, készítsenek ajándékot, sík-, vagy fakanálbábót, mintázzanak emberalakokat, állatokat, formákat; próbálják kiemelni a jellegzetes jegyeket, tagolni a formát,
- ismerkedjenek meg a nyirkálás, tépés, hajtogatás, szövés, karcolás, konstruálás, applikálás technikájával; gyakorolják azokat. *Építsenek* építményeket, variálják a teret, játék után rakjanak rendet.

Az 5-6-7 évesek bátrabbak, ötletesebbek a képalakításban, a plasztikai munkák létrehozása során és az építések alkalmával is. A megismert technikai fogásokat gazdag tapasztalattal, önállóan gyakorolják.

Biztosítani kell a lehetőséget további tapasztalatszerzésre.

Lehetővé kell tenni a képalkotás során:

- egyéni és közös kompozíciókat (bábok, álarcok) alkossanak,
- egyéni ötleteiket eredeti módon jelenítsék meg,
- megtapasztalják a batikolás, kollázs, dombormű készítés technikáját.

A plasztikai munkák során:

- embereket, állatokat, tárgyakat mintázzanak, s érzékeltesék a legjellemzőbb jegyeket,
- próbálkozzanak „kétalakos szobor” formálásával (anya-gyermek, gyermek – állat, barátok),
- készítsenek játékot, ajándékot, karácsonyfadíszet, modelleket, bábokat,
- gyűjtsenek további tapasztalatot az anyagok formálhatóságáról,
- gyakorolják a papírtépés, nyírás, hajtogatás, varrás, mintázás, applikálás, fonás technikáját.

Az építés során:

- szerezzenek sokrétű statikai tapasztalatot az egymásra helyezett formák egyensúlyi viszonyairól, stabilitásáról, labilitásáról; a lefedési lehetőségekről, a vízszintes-függőleges fogalmak tartalmáról, az irányokról
- építsenek maketteket (meseszínhely, falusi udvar...)
- több napon át folytathassák az építkezést.

A műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés:

- a gyermek életkorának megfelelő szintű kiállításokon való részvétel,
- a gyermek életkorának megfelelő szintű műalkotások megismerése (festmények, képek stb.)
- szokásokhoz, hagyományokhoz kötött népi és nemzeti szimbólumok megismerése.

Az óvodapedagógus feladatai

- A gyerekek képességeinek megfelelő, hozzáférhető, megfelelő minőségű eszközök biztosítása.
- Sokféle változatos tevékenykedtetés a nap bármely szakában.
- A technikák folyamatos gyakorlási lehetőségének biztosítása.
- Séma nélküli segítségnyújtás a tevékenység során.
- A gyermekek ízlésvilágának fejlődése érdekében esztétikus környezet kialakítása.
- A gyermekek esztétikum iránti fogékonyságának fejlesztése műalkotások segítségével.
- Finommotorika – szem – kéz koordináció fejlesztése.
- Kreativitás, alkotókészség, fantázia fejlesztése.

- A szülők ösztönzése az otthoni ábrázolási lehetőségek biztosítására, a gyermek munkáinak megbecsülése.

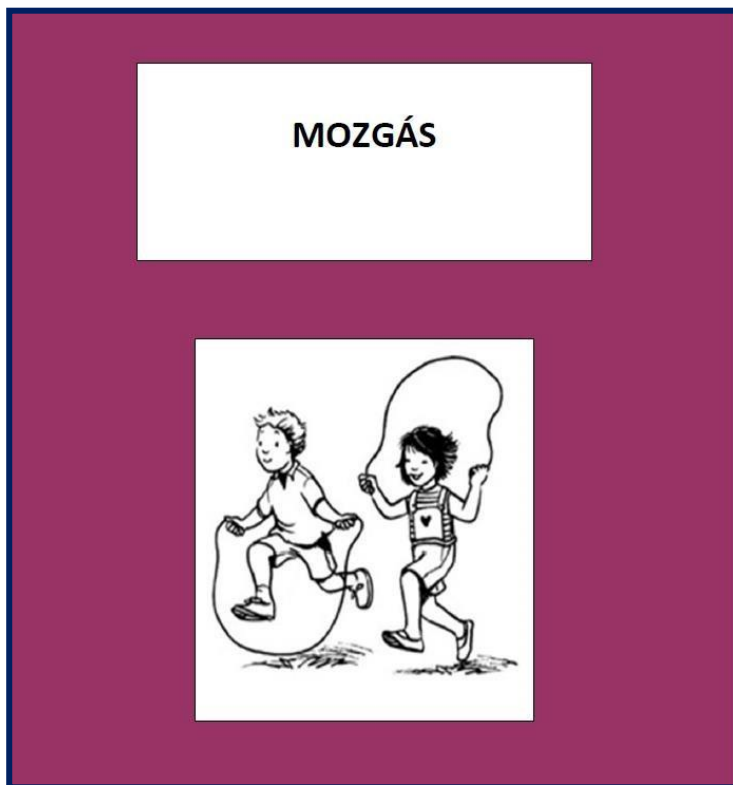
A nevelőmunkát segítő eszközök

- Különböző színes papírok, kartonok, filc, tű, fonal, gipszkiöntő formák, gyöngyök, gyurma, olló, ceruza, viaszkréta, festékek, ragasztók, ecsetek

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Az érdeklődést és motivációt döntően befolyásoló, szeretetteljes, oldott légkör, hely és idő egyenletes biztosítása, Az óvodapedagógus az egész nap folyamán biztosítson teret, lehetőséget az ábrázolási tevékenységekre.
- Az egyéni fejlettség szerint differenciáltan ösztönözni a kreativitást.
- A gyermekek munkáit a szülők számára látható helyre is kitesszük.
- Finommotorika – szem – kéz koordináció fejlesztése.
- Kreativitás, alkotókészség, fantázia fejlesztése.
- Természetes anyagok megismertetése.
- A szülők ösztönzése az otthoni ábrázolási lehetőségek biztosítására, a gyermek munkáinak megbecsülése.
- Képalakításaiban egyéni módon jelezni tudja az elemi térviszonyokat.
- Élményei, elképzelései, képzeleti megjelenítésében többnyire biztonsággal használja a képi kifejezés eszközeit.
- Színhasználatában érvényesíti kedvelt színeit.
- Formaábrázolása változatos, többnyire képes hangsúlyozni a legfontosabb megkülönböztető jegyeket, jellemző formákat.
- Emberábrázolásaiban megjelennek a részformák, próbálkozik a legegyszerűbb mozgások jelzéseivel is.
- A közös munkák értékelése során saját műveivel és a műalkotásokkal kapcsolatban szóbeli véleményt nyilvánít.
- Tud formákat mintázni elképzelései alapján és megfigyelései felhasználásával.
- Önállóan és csoport munkában is készít egyszerű játékokat, kellékeket, modelleket, maketteket.
- Fokozott önállósággal képes alkalmazni a megismert technikákat.
- Megjelenik a gyermekben az esztétikum iránti érzékenység és értékelő képesség a természet szépségeiről, mű-, és népművészeti alkotásokról.
- Igényli a közös cselekvés keretében a rendezett, ízléses, esztétikus környezet észrevételét, óvását, alakítását.
- Eljut arra a szintre, hogy „művei” kifejezővé válik, megjelenik az érzélem kifejezése.

Mozgás, mozgásos játék



A **mozgás** az óvodás gyermek **legfőbb szüksége**. Az óvodáskorú gyermek egészséges **testi fejlődésének biztosítása csak rendszeres, játékos, egyéni képességeket figyelembe vevő, kellő aktivitást és terhelést biztosító mozgással érhető el**. A mozgásfejlesztés **lényege**: a gyermek érési folyamatához igazított, a gyermek életkori sajátosságainak megfelelő eszközökkel történő támasznyújtás. A mozgásos játékok fejlesztik a gyermek természetes nagymozgását, valamint testi képességeiket: mint erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, erősítik a társra figyelmet. Kedvezően befolyásolják a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró képességét, fontos szerepük van az egészség megőrzésében. A mozgáskultúra fejlesztése mellett segítik a téri tájékozódást, a helyzetfelismerést, az alkalmazkodóképesség fejlődését, és az akaraterőt.

Elsődleges és a legfontosabb, hogy **prevencióban** gondolkodjunk már a gyermek óvodába lépésétől kezdve. Mindig a nagymozgásokra alapozzunk. Mozgás közben a gyermeket vizuális, akusztikus, taktilis és kinezetikus ingerek érik, fejlesztik az érzékelését. Tehát a testi képességek fejlesztésével fejlesztjük az érzékszerveket és a gondolkodást is.

A maximális fejlesztést a mindennapi testnevelés objektív és szubjektív feltételei biztosítják.

Objektív feltételek: idő, hely és eszköz

- Szabadban
- Fűves, sík terület az udvaron (futáshoz, egyéb mozgásos játékhöz).
- Egyensúlyozáshoz, járáshoz, mászáshoz, függeszkedéshez szükséges eszközök.
- Hosszabb séták, túrák, kirándulások szervezésével teherbíró képességük, kitartásuk növelése.

Az épületen belül:

Eszközök biztosítása (trambulin, billegő, alagút, pad, lépegető stb.).

- Gondot fordítunk az eszközök tisztaságára, épségére, megfelelő számosságára, lehetőleg a gyermekek számára elérhető helyen tároljuk.
- Az örömteli mozgáshoz feltétlen szükséges a kényelmes öltözet.

Szubjektív feltételek:

Az örömmel, derűs légkörben, együttesen végzett mozgás hozzájárul az egészséges életmód szokásainak megalapozásához, ezért nagyon lényeges, hogy minden megnyilvánulásunkban tükröződjön, szívesen mozgunk együtt a gyermekekkel. Tehát a mozgáshoz való viszonyunk meghatározza munkánk eredményességét.

A mozgás tartalma:

- szabad mozgástevékenység
- szervezett testnevelés (testnevelés foglalkozások, frissítő, mindennapos testnevelés)

Az egészséges életmód kialakulásának egyik elengedhetetlen feltétele a mozgás, mely nagyban hozzájárul a gyermekek ideális testi és szellemi fejlődéséhez.

Arra törekszünk, hogy a gyermekek minél sokrétűbb mozgásformákkal ismerkedjenek meg. A mozgás öröm legyen a számukra, s ezt az örömforrást az egész nap folyamán biztosítanunk kell. A mozgáslehetőségek kötött és kötetlen formában valósulnak meg a játék során, az udvari életben, a mindennapos testnevelési, foglalkozásokon.

Célja

- Gyermekek mozgáskedvének fenntartása és fokozása.
- Testi képességeik fejlesztése (erő, gyorsaság, állóképesség).
- Koordinációs képességek fejlesztése (egyensúlyérzék, téri tájékozódás, ritmus érzék, szem – láb koordináció, testséma).
- Mozgás- és tartás rendellenességek megelőzése, javítása.
- Akarati tulajdonságok fejlesztése (kitartás, kudarctűrés, önfegyelem).
- A pszichikus funkciók fejlesztése közvetett módon (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás).
- Finommotoros mozgáskészség megalapozása.

Életkor szerinti feladataink

3 - 4 évesek: - a természetes mozgás segítése

- a nagymozgások és testséma fejlesztése, gyakorlása

4 - 5 évesek: az egyensúly továbbfejlesztése, a térbeli tájékozottság projekciója, az oldaliság stabilizálása, szem-kéz, szem-láb koordinációjának fejlesztése

5-6-7 évesek: az észlelés, a mozgás és a finommotorika közbeni alaklás fejlesztése

- A mindennapi testnevelés ideje a délelőtti órákban, a foglalkozások, kezdeményezések időszaka után, illetve délután, felkelés után.

Az óvodapedagógus feladatai

- A gyermekek mozgásigényének kielégítéséhez, a mozgásos tevékenységhez szükséges hely, idő, eszköz, módszer biztosítása.
- A gyermekek életkorának és egyéni fejlődésük ütemének megfelelő, szükségleteikhez igazodó mozgásformák és terhelés biztosítása.
- Egészségfejlesztő testmozgás megszervezése a mindennapokban. ➤ Differenciált mozgásfejlesztő játékok és gyakorlatok összeállítása.
- A mozgásfejlesztés főbb területeinek változatos alkalmazása, a gyermekek életkorát és egyéni fejlettségét figyelembe véve:
 - járás és futás gyakorlatok,
 - ugrás gyakorlatok,
 - dobás gyakorlatok,
 - labda gyakorlatok,
 - támasz gyakorlatok,
 - talajtorna elemei,
 - egyensúly gyakorlatok,
 - függés gyakorlatok,
 - mozgásos játékok.

A nevelőmunkát segítő eszközök

- bordásfal, kenguru labdák, tornaszőnyeg, Body Roll készletek, padok, karikák, tornahenger, labdák, kötelek, babzsákok
- A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére
- Képes egyenletes iramban futni.
- Tud ütemtartással járni.
- Képes a gimnasztikai gyakorlatok esztétikus végrehajtására.
- Képes elkapni a labdát, és célba dobni.
- Képes keskeny padon egyensúlyozó járásra. ➤ Tud helyben labdát pattogtatni.
- Ismeri az irányokat, tud térben tájékozódni.
- Betartja a versenyjátékok szabályait.
- Képes páros, ill. váltott lábbal szökdelni.
- Tud előre guruló átfordulást végezni.
- Ismer néhány mozgásos játékot, és képes társaival irányítás nélkül játszani.

A külső világ tevékeny megismerése

A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE



Ez a komplex foglalkozás azt szeretné megmutatni és érzékeltetni, ami a valóságban is teljes egységben érzékelhető.

A célunk az, hogy segítséget nyújtsunk a gyermeknek, ahhoz, hogy a világot megismerje és megértse a maga egészében. A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét. Programunkban kiemelt feladatként kezeljük ezt a témát.

Komplex foglalkozások témakörei:

- Testünk
- Napszakok, a hét napjai, évszakok
- Család – szülők munkahelye – foglalkozások
- Óvodánk környéke (iskola)
 - Községünk, élete, nevezetességei

Témakörök az évszaknak megfelelően évszakokra bontva:

- Évszakok – az ember kapcsolata
- Legfontosabb jellemző jegyei

- Állatok: vadak, vadon élők, háziak, rovarok, madarak - Növények: kerti, vad-és gyógynövények, gyümölcsök
- Közlekedés – társadalmi környezet, emberek munkája
- Színek, színárnyalatok
- Környezetvédelem
 - Jeles napok, hagyományok

Természetóvó jeles napjaink:

A Zöld napok megtartásával – életkorukat, fejlettségi szintjüket figyelembe véve – tudatosítjuk a gyermekekben, hogy az élővilág védelme érdekében óvnunk-védenünk kell közvetlen környezetünket (a Földünket, a vizeinket, a levegőt, az élővilágot).

- Állatok világnapja (október 4.)
- Víz világnapja (március 22.)
- Föld világnapja (április 22.)
 - Madarak és fák napja (május 10.)

Feladatunk, hogy a gyermekek figyelmét minden nevelési területen a környezet felé kell irányítani. A növény- és állatfajok tisztelete, megbecsülése, a szülőföld, a lakóhely, az ehhez kapcsolódó személyek, az itt élő emberek megismerése és szeretete vezet el a környezettel való pozitív viszony kialakítására, és oda, hogy a gyermekek később egyértelműen és semmi mással össze nem tévesztett fogalomként értsék meg, mi a hazaszeretet és mi a magyarságtudat. Programunk összeállításánál arra törekedtünk, hogy olyan rendszeres tevékenységeink legyenek, melyek a szokások alakítását segítik elő, alkalmakhoz kötődnek, és ezek az élményszerűségét erősítik.

Célja

- A természeti és társadalmi környezethez való pozitív érzelmi viszony kialakítása.
- Olyan érzelmi alapozottság, érdeklődési kedv felkeltése a világunk iránt, amely kedvező alapja lehet a környezetbarát életmódnak.
 - Környezetbarát intézmény megteremtése.

A fejlesztés tartalma

3-4 éves korban:

- Az óvodai élet elfogadtatása, megszerettetése.
- A család tagjai.
- Ismerkedés a testükkel: végtagok, érzékszervek, azok funkciói, ápolásuk. Önmaguk felismerése tükör előtt.
- Rövidebb séták, kirándulások szervezése a szabadban.
- Közvetlenkörnyezetünk megismertetése, a közlekedés alapvető szabályainak gyakorlása.
- A család tagjai, legfőbb jellemzői.

- Testünk, önmaga felismerése tükörben.
- Az évszakok jelenségeinek, színeinek, legfontosabb hatásainak felismertetése.
- Az időjárás és öltözködés összefüggései.
- A közvetlen környezetünkben található növények, állatok megfigyeltetése, tapasztalatok szerzése.

4-5 éves korban:

- Testünk: testrészek ismerete; testséma és oldaliság fejlesztése.
- A testápolás fontosságának tudatosítása.
- Évszakok: a természetben bekövetkezett változások megfigyeltetése, összefüggések keresése az időjárás és az emberek tevékenysége között.
- Hajtatás, magvak csíráztatása. A növények fejlődési feltételeinek megfigyeltetése (hőmérséklet, víz, napfény hatása).
- Háziállatok, madarak, rovarok, bogarak megfigyeltetése.
- Színismeretük gazdagítása.
- Személy -, és teherszállító járművek megfigyeltetése, összehasonlítása. A gyalogos közlekedés szabályainak gyakorlása séta közben.
- A szűkebb környezet nevezetességeinek, hagyományainak, szokásainak megismerése, szervezett séták, kirándulások alkalmával.
- A családról, a közlekedésről, az évszakokról, növényekről, állatokról szerzett ismeretek bővítése, rendszerezése.
- Testséma fejlesztés.
- Sokirányú gyűjtögetés, differenciálás, folyamatos megfigyelések.

5-6-7 éves korban:

- Tájékozódás az óvoda környékén.
- A napszakok, évszakok megfigyeltetése. Újabb összefüggések megláttatása az évszakok – növények – állatok – munkálatok között.
- Ismerkedés újabb zöldségekkel, gyümölcsökkel, virágokkal, állatokkal.
- Annak tudatosítása, hogy minden növény magból fejlődik ki.
- Ismereteik gazdagítása a szárazföldi -, vízi és légi közlekedési eszközökről.
- Séta során a gyalogos közlekedés szabályainak és az ehhez kapcsolódó viselkedésformának a gyakorlása.
- Színek, színárnyalatok felismertetése a környezetükben.
- A gyermek életkori sajátosságait figyelembe véve hosszabb kirándulások szervezése a tágabb környezet nevezetességeinek, szokásainak, hagyományainak megismerésére.

- A család téma mélyebb feldolgozása (nemek, korok, rokonok, foglalkozások).
- A munka különböző területei, eszközei.
- Testrészek pontos megnevezése, a domináns kéz tudatosítása, érzékszervek.
- Szimulációs játékok játszása tükör előtt.
- Az ismeretanyag bővítése, rendszerezése: az évszakok, napszakok, növények- állatok és közlekedés témában.
- Folyamatos megfigyelések, kísérletek.
- Kirándulások szervezése.

Az óvodapedagógus feladatai

- A természeti és társadalmi környezet megismertetése a következő témákban: család, testünk, közlekedés, évszakok, növények, állatok, napszakok.
- A gyermekek tapasztalataira, élményeire támaszkodva új ismeretek nyújtása, illetve a meglévők mélyítése, rendezése.
- A gyermek spontán érdeklődésére építve, keltse fel kíváncsiságát, megismerési vágyát.
- Ismertesse a kulturált élet szokásait, az elfogadott viselkedési formákat, az érzelmi és erkölcs viszonyokat.
- Közvetítse az egyetemes, a nemzeti kultúra értékeit, hagyományait, az adott tájra, helységekre jellemző néphagyományokat.
- Tegye lehetővé, hogy a gyermek maga fedezhesse fel a világot.
- Törekedjen arra, hogy amit csak lehet a helyszínen, a természetben, élőben figyelhessen és tapasztalhasson meg a gyermek.
- A természet, a környezet megszerettetése, a pozitív érzelmi viszony kialakítása.
- Értelmi képességek kialakítása.
- Verbális fejlesztés.
- Komplexitás egyéb esztétikai tevékenységekkel.
- Olyan életmód alapjainak a letétele, amely értéknek ítéli meg a környezet tisztántartását, a **környezetvédő magatartás megalapozását**, az energiatakarékosság előnyeinek megismertetését, a takarékoság jelentőségét a föld energiáival, a természeti szennyeződések következményeinek beláthatatlan következményeit, a szelektív hulladékgyűjtés jelentőségét, a hulladék kezelés lehetséges módjait, a **fenntarthatóság** jelentőségét.

A nevelőmunkát segítő eszközök

- Plakátok, locsoló, kerti szerszámok, nagyítók, földgömb, gyermeklexikonok...

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

- Tisztában van saját és szülei, testvérei adataival: lakáscím, név, foglalkozás.

- A testrészeket az emberi test felépítésének megfelelően sorolja fel.
- Különbséget tud tenni az évszakok között, ismeri jellegzetességeiket, sorrendjüket.
- Felismeri a napszakokat: reggel, dél, este.
- Ismeri a növény szót, önállóan gyakorolja a növénygondozás legegyszerűbb műveleteit.
- Az általa ismert állatokat csoportosítja külső jellegzetességeik, hasznuk és élőhelyük szerint.
- Felismeri környezete tárgyait, azokon a színeket.
- Alakul ítélőképessége.

A környezet mennyiségi és formai összefüggései

Célja

A világ formai, mennyiségi, téri viszonyainak felfedezése.

Mennyiségi, alaki, nagyságbeli, tér és síkbeli szemlélet alakulása.

A gyerekek matematikai képességét a következők alapján fejlesztjük:

4-5 éves gyerekeknél:

- Halmazok képzése, összehasonlítása, egyesítése és bontása – variációs lehetőségek (6-os számkörben).
- Elemek rendezése, sorozatok kialakítása, sorszámnevek gyakorlása.
- Különböző mennyiségek összehasonlítása becsléssel és összeméréssel (relációk). Matematikai fogalmak gyakorlása.
- Irányok gyakorlása, azok használata térben és síkban való tájékozódás során.
- Számfogalom megalapozása. Tőszámnevek, sorszámnevek gyakorlása.
- Tevékenykedés tükörrel.
- Tapasztalatszerzés a geometria körében. (Építések, alkotások szabadon és másolással).

5-6-7 éves gyerekeknél:

- Halmazokról, relációkról, tükrözésről, irányokról szerzett eddigi ismereteik gyakorlása, bővítése, mélyítése 10-es számkörön belül. (felül: képességektől függően).
- Tapasztalatszerzés a területek, térfogatok, hosszúságok különféle egységekkel való méréséről.
- Zárt vonalon belül, kívül lévő pontok; nyitott, zárt vonalak felismerése.
- Rész-egész viszonyának gyakorlása (kocka-, puzzle kirakók...).
- Bonyolult ritmikus sorok kirakása, „hibajavítás”.
- Tájékozódás térben, síkban, „labirintusban”.

Az óvodapedagógus feladatai

- A gyermekek matematikai érdeklődésének felkeltése, az elemi ok – okozati összefüggések felismertetése, megtapasztalása.
- Pozitív viszony kialakítása a problémahelyzetek megoldásához, valamint a logikus gondolkodás megalapozása.
- A gyermekek érdekes problémahelyzetekkel való aktivizálása a logikus gondolkodásra.
- A matematikai kifejezések tudatos alkalmazásával a gyermekek passzív és aktív szókincsének bővítése.
- A gyermekek belső készletének kihasználása a feladatok megoldásánál.
- Biztosítsa, hogy a gyermek saját logikája szerint gondolkodhasson.
- Nyújtson segítséget több variáció megtalálásában.
- Fejlessze a gyermekek problémafelismerő és megoldó készségét.

A nevelőmunkát segítő eszközök

- Logikai készlet, mérőrud készlet, számoló figurák, mértani formák, dobókocka, kis tükör, dominó, társasjátékok

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

- Matematikai jellegű helyzetről, problémáról saját gondolatait kifejezi.
- Érti és helyesen használja a mennyiségekkel, halmazokkal kapcsolatban használt összehasonlító fogalmakat.
- Képes különböző szempontok szerinti válogatásra.
- Részt tud venni mennyiségek összemérésében, alkalmi egységgel való mérésben.
- Elő tud állítani különféle elemekből különféle elrendezéssel, bontással ugyanannyit, többet, kevesebbet.
- El tud mesélni tevékenységről, történekekről, képről egyszerű darabszámmal is kapcsolatos történeteket.
- Tárgyakat tud számlálni 10-ig.
- Építései, síkbeli alkotásai során azonosítani tud különféle helyzetükben is egyező alakú tárgyakat, síkbeli alakzatokat.
- Másolással képes megépíteni a mintával megegyező elemekből és színben, nagyságban eltérő elemekből is kirakni térbeli és síkbeli alakzatokat.
- Képes különféle geometriai tulajdonságok szerint térbeli és síkbeli alakzatokat szétválogatni, egyes egyszerű tulajdonságokat meg is nevezni.
- Tapasztalatokat és élményeket szerez a tükörrel való tevékenysége során.
- A térben való tájékozódásban képes megkülönböztetni a jobbra-balra irányokat és állásokat.
- Érti és követni tudja az irányokat, illetve a helyeket kifejező névutókat.

Munka jellegű tevékenységek



Az életre való felkészítés nem nélkülözheti a munkatevékenység lehetőségeinek kihasználását. Az óvodás gyermekek számára a munkatevékenység játékos jellegű. A munka és a munkajellegű tevékenység fontos eszköze a személyiségfejlesztésnek. Pedagógiai funkciója nem a szakismeretek gyakoroltatása, hanem a gyermekek együttműködési képességeinek fejlesztése. Az önként vállalt feladatok, munkafolyamatok során megélik a közösségért való tevékenykedés örömét is. A munkajellegű tevékenységek a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája. Az óvodapedagógusok a gyermekek munkáját mindig konkrétan, reálisan és egyéni képességeikhez mértén értékelik. Ez az a terület, ahol az erőfeszítés és az eredmény kapcsolata közvetlenül érzékelhető, belátható, átélhető a gyermekek számára. Ez a legnagyobb motiváló erő, ösztönző, megerősítő tényező.

Munka jellegű, közösségért végzett tevékenységi formák:

- A tevékenységközpontú cselekvések bővítik a naposi teendőket. Például: kézműves tevékenységeknél az eszközök előkészítésében való segítségnyújtás, sütéseknél az adott hozzávalók előkészítése, vágott virág alatt mindig friss víz legyen stb.
- Növény és állatgondozás. ○ Különböző munkafolyamatokkal való ismerkedés (pl.: gereblyezés, kapálás, ültetés). ○ Csoportszobában lévő növények gondozása. ○ Akvárium rendben tartása, eledelről való gondoskodás. ○ Az udvaron lévő virágoskert gondozása, a kertben lévő változások folyamatos figyelembevételével.
- A télen itt maradt madarokról való gondoskodás (madáretető készítése). ○ Nyáron madáritatók kihelyezése.

- Naposi munka.
- Alapvető követelmény a tevékenységek során az önállóság, az öntevékenység és a cselekvő tapasztalás lehetőségeinek megteremtése. A különböző munkafajták közös vonása, hogy tevékenykedtetést, tényleges munkavégzést jelentsen az óvodában. Minden olyan munkát elvégezhetnek a gyerekek, amihez kedvük van, egyéni és életkori fejlettségüknek megfelel és testi épségük veszélyeztetése nélkül képesek azt megvalósítani.

Óvodánkban az alábbi munkafajtákat végezhetik a gyerekek:

- A gyermek saját személyiségével kapcsolatos munkák: önkiszolgálás (öltözködés, testápolás, étkezés, környezet rendben tartása).
- A csoport érdekében végzett munkák: naposság, alkalomszerű munkák (dekorálás, ajándékok készítése, segítségnyújtás a felnőtteknek, egymásnak, megbízatások), növénygondozás (virágok ültetése, gyomlálása, öntözése, betakarítás), természetsarok rendezése.

Célja

Bizonyosságot szereztetni a gyermekkel arról, hogy mit tud, mire képes, mit gyakoroljon, kihez forduljon segítségért, ki az, akivel együttműködni képes. Létrehozni a feladatok megosztásával az együtt munkálkodás örömeit, mely az alkotó életforma része.

A munka a személyiség fejlesztés tevékenységi formája és eszköze. A gyermek az önmagára vonatkozó (önkiszolgáló) tevékenységek során eljut a társakért, a csoport érdekében végzett munkáig. A gyermeki munka mozgatórugója a gyermek aktivitási vágya és a felnőtt megerősítő, dicsérő értékelése. A pedagógussal kialakult érzelmi kapcsolat ösztönzi őket a munkajellegű tevékenység céltudatos elvégzésére, és játéknak éli meg, még akkor is, ha az konkrét feladatra irányul, és a felnőtt fogalmai szerint munkát végez.

Az óvodapedagógus feladatai

- Megfelelő hely, idő, nyugodt légkör biztosítása az egyes tevékenységekhez.
- A gyermek méretéhez igazított eszközök biztosítása.
- Az eszközök használatának bemutatása, gyakoroltatása.
- A munkamozzanatok legcélszerűbb fogásainak, azok sorrendjének megtanítása.
- Differenciált fejlesztés, a munkakészségek és szokások alakítása az életkor és egyéni fejlettség figyelembevételével.
- Az egyéni fejlettségnek megfelelő ellenőrzés, értékelés, segítségnyújtás.
- Az állandóság, aktivitás, folyamatosság biztosítása.
- Az önállóság fejlesztése.
- Az önbizalom, a kitartás, a felelősségérzet fejlesztése.
- A gyermekek önértékelésének, igény szintjének emelése.
- Az együttműködés formáinak megismertetése.
- A gyermek szociális magatartásának, társas kapcsolatainak fejlesztése.

- A szülők figyelmének felhívása a gyermeki munka szükségességére, a türelem, az érdeklődés, a segítség fontosságára.

Feladatok a különböző területeken

Önkiszolgáló munka

- A testápolás, öltözködés, étkezés során biztosítsa az életkornak és fejlettségnek megfelelő önállóságot.
- Ismertesse meg a gyermekeket az önkiszolgáláshoz szükséges eszközök használatával.
- Tanítsa meg a gyerekeket a feladatok elvégzésére.

Közösségért végzett munka

- A naposi - felelősi rendszer fokozatos bevezetése egyéni képességeknek megfelelően.
- A feladatok mozzanatainak sorrendjének bemutatása, gyakoroltatása.

Alkalomszerű munkák

- Életkorhoz, a gyerekek erejéhez mért, a csoport fejlettségi szintjének megfelelő munkalehetőségek teremtése. (díszítés, javítás, üzenetek átadása, ünnepi készülődés, teremrendezés)

Állat-, és növénygondozás

- Kert gondozása (locsolás, levélgyűjtés, gereblyezés) ➤ A természetvédelem fontosságának hangsúlyozása.
- A gyermekek aktivitásának, érdeklődésének kiaknázása.

A nevelőmunkát segítő eszközök:

- kerti gyermekszerszámok (ásó, gereblye, kapa), locsolókanna, seprű, lapát...

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

- Természetes módon, önállóan látja el az önmagával összefüggő feladatokat. (testápolás, öltöztetés, étkezés)
- Az alkalomszerűen adódó, egyéni megbízásokat önállóan teljesíti.
- A feladatok végzése során kitartó.
- Szívesen vesz részt a növény-, és állatgondozásban.
- Figyelemmel kíséri a környezetéhez tartozó növényeket és állatokat, a természeti változásokat.
- Segít a környezet rendben tartásában, észreveszi, ha bármely területen segíteni kell, felajánlja segítségét.
- A közösségért végzett tevékenységeket (naposi munka, felelősi munka) szívesen elvállalja.
- A rá bízott munkát felelősséggel, kitartással, megfelelő önbizalommal, önállóan elvégzi.

Tevékenységekben megvalósuló tanulás

Célja

Folyamatos tapasztalatszerzés biztosításával ismeretek elsajátíttatása, készségek, jártasságok, kompetenciák kialakítása a különféle tevékenységeken keresztül.

A gyermekek tevékenységeik során megszámlálhatatlan ismeretre, tapasztalatra, élményre tesznek szert. Éppen ezért a gyakorlati cselekvések egyben tanulást is jelentenek, és mindaz, ami a gyermekkorban egész nap történik, ennek a szervezeti kerete, formája. A tanulás feltétele a gyermek kötetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás, **felfedezés, kreativitásának erősítése, a cselekvéses tanulás.**

Mivel a gyermek fő tapasztalati forrása a játék, meg kell teremteni a játékba integrált tanulás feltételeit.

A gyermek belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben óvodásból – iskolássá érik.

Az óvodapedagógus feladatai

- Az óvodai nevelés elsődleges célja az óvodás gyermek **kompetenciáinak fejlesztése.**
- Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes ismereteire.
- A tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.
- Kiindulópontnak tekinti a természeti és társadalmi környezetből szerzett gyermeki tapasztalatokat.
- Új élményeket, ismereteket nyújt.
- Az egyéni és életkori fejlődési ütemét figyelembe véve juttatja magasabb szintre a gyermekeket.
- Tekintettel van a családban kialakult kulturális, világnézeti, hagyományokra. Figyelemmel kíséri és elősegíti ezek spontán gyermeki megnyilvánulásait, egymásra való hatását.
- A családdal való együttnevelés során figyelembe veszi, hogy különböző otthoni környezetből érkeznek a gyermekek.
- Az óvodai tanulás során épít a gyermek cselekvő aktivitására.
- Biztosítja a gyermek sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás lehetőségeit.
- Tudatosan és tervszerűen biztosítja a gyermek fejlődéséhez szükséges differenciált tevékenység feltételrendszerét.
- Saját ismereteit tudatosan bővíti.
- Tudatosan fejleszti a gyermek értelmi képességeit: érzékelés, észlelés figyelem, megfigyelés, emlékezet, képzelet, gondolkodás, probléma megoldás.
- Az egyéni lemaradásokat tudatosan korrigálja az egyéni fejlesztések során.
- Figyelemmel kíséri a kiemelkedő képességű gyermekeket és biztosítja számukra tehetségük kibontakozását.

- Tudatosan alkalmazza az egyéni bánásmód elvét.
- Alkalmazza a pozitív megerősítést.
- A kötött foglalkozások során figyelembe veszi a játékoság, az élményt adó, oldott légkörben való cselekvés alapelvét.
- Minden korosztályban lehetőséget biztosít a kötetlenségre, játékoságra.
- Megteremteni a gyermekek számára a rugalmas beiskolázás – fejlettség szerinti iskolakezdés lehetőségeit.

Az óvodai tanulás szélesen értelmezett, az egész nevelés folyamatát átható tevékenység. Kiindulási pontjaink

Maga a gyermek. Cselekedeteit érzelmei vezérlik, de képes együttműködésre, alkotásra, belsőfegyelem megtartására, ha érdeklődésére, egyéni képességeire alapozunk, ha tiszteljük őt. Az igazi nevelő erő az óvodapedagógus személyisége, aki szeretetteljes, türelmes magatartásával képes a „másság” elfogadására.

Ösztönző, segítő, együttműködő, bizalmat keltő, céltudatos programja, a gyermekek képességeit önmagához képest a legmagasabb szintre juttatja. Jó humorérzéssel rendelkezik, képes az önkontrollra, önfejlesztésre. Modell a gyermekek számára. A nyugodt tanulás feltételeinek fontos tényezője: **az óvoda**.

A jól átgondolt szokásrendszer, a célszerű berendezett csoportszoba, a változatos és folyamatos tevékenységek biztosítása.

Alapelveink közé soroljuk: a gyermekek személyiségének ismeretét, az egészséges alapokra épülő differenciálást, az egyéni képességekhez kötődő fejlesztést, komplex módszerek alkalmazását, integrációt a területek között, a játék és a tanulás állandó kölcsönhatását

A gyermekek tevékenységeik során megszámlálhatatlan ismeretre, tapasztalatra, élményre tesznek szert. Éppen ezért a gyakorlati cselekvések egyben tanulást is jelentenek, és mindaz, ami a gyermekkorban egész nap történik, ennek a szervezeti kerete, formája. A tanulás feltétele a gyermek kötetlen tevékenykedése közbeni, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás, felfedezés, kreativitás erősítése.

Mivel a gyermek fő tapasztalati forrása a játék, meg kell teremteni a játékba integrált tanulás feltételeit.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás közben a gyermek belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben óvodásból – iskolássá érik.

Az óvodai tanulás specifikumai

A gyermekek részére a tanulási folyamat önkéntes, de ez az önkéntesség a tevékenységekben való bekapcsolódásnál érvényesülhet igazán. Előbb - utóbb el kell érni, hogy a gyermekek a megkezdett feladatot befejezzék, válják szokássá, hogy nem torpannak meg az első akadálynál. Az önkéntesség nem jelenti az állandó távolmaradás elfogadását. A kezünkben számtalan eszköz van, mellyel elérhető, hogy a gyermekek örömmel vegyenek részt az együttes tevékenységben.

Az egyéni képességek figyelembevétele, valamint a meglévő ismeretekre alapozás elsődleges.

A gyermekek, ha elfáradnak, abbahagyhatják a cselekvéssort, ha tévednek, joguk van módosítani, ha nem tudnak teljesíteni, lejjebb kell lépni a nehézségi fokban. Fontos a differenciált, önmagához mért értékelés. Törekszünk az egészséges önkorrekció kialakítására.

A gyermeki kíváncsiságra építünk, a gyermekek kérdezhetnek, kitalálhatnak, felfedezhetnek, próbálkozhatnak, miközben szinte észrevétlenül képesek lesznek az együttműködésre, toleranciára, az egyeztető - megegyező kompromisszumokra, önérvényesítésre, társakhoz való alkalmazkodásra.

A gyermek **cselekvő aktivitása** képessé teszi őket arra, hogy önmaguk becsült lehetőségei alapján vállalkozzanak. Növekszik kitartásuk, feladattudatuk, önállóságuk, szándékos figyelmük. Képesek lesznek a kudarcok elismerésére, erő kifejtésre.

Az óvodai tanulás, **fejlesztést** is jelent. Nem erőszakos tanítást, hanem az egyes gyermek érési folyamatához igazított, életkori sajátosságainak megfelelő eszközökkel, módszerekkel történő támasznyújtást. E fejlesztés lehet korrekciós, illetve prevenciós jellegű.

A KORREKCIÓ (viselkedés, teljesítménybeli) lemaradás magasabb szintre való hozatalát jelenti. A korrekcióhoz pontosan ismerni kell a gyermek személyiségét, tudni kell a lemaradás területét.

A PREVENCIÓ a felmerülő lehetséges problémák megelőzését szolgálja. Ezt az érzékelés, észlelés, valamint mozgásfejlesztés által végezzük.

Óvodában előforduló tanulási, magatartási zavarok lehetnek:

- értelmi képességek zavara,
- diszlexiára utaló jelek,
- hiperaktivitás,
- szorongó viselkedés,
- agresszió,
- szociális éretlenség.

Szabadidős tevékenységek



A szabadidős tevékenység valódi tartalma a termékeny idő-felhasználási lehetőségek közötti szabad választás. A gyermekek öntevékenységtől és döntésétől függ.

A szabadidős foglalkozásoknak azért van kiemelkedő szerepük, mert másképpen a gyermek sohasem tanulhatja meg, hogyan gazdálkodik szabadidejével.

A szabadidős tevékenységek legfontosabb eleme a tevékenységek közötti szabad választás lehetősége. A gyermekeknek saját maguknak kell eldönteni, hogy a felkínált lehetőségek közül, mit választanak. A szabadidős tevékenység szervezése csoportonként, évszakonként változó.

Feladataink:

- Megfelelő légkör, elegendő idő, az általunk készített eszközök biztosítása a felkínált tevékenységekhez.
- Különös figyelmet fordítunk a tehetséges, hátrányos helyzetű és az etnikai kisebbséghez tartozó gyerekekre.
 - Lehetőséget keresünk és kínálunk az egyéni képességek fejlesztésére, a differenciálásra és az önmegvalósításra.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Képesé válnak a felkínált lehetőségek közül önállóan választani.
- Önállóan, örömmel, igényesen végzik az önként vállalt tevékenységeket.
- Megtanulnak gazdálkodni a rendelkezésre álló idővel.

Célunk, hogy megtanulják szabadidejüket hasznosan eltölteni, és képesek legyenek belülről önmaguk által irányított emberré válni.

Az iskolaérettségi kritériumok

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:

- A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz.
- Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás.
- Teste arányosan fejlett, teherbíró.
- Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes.
- Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre.

A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez.

- Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik.
- Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.
- Az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél;
- gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondatstruktúrákat, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről;
- tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat;
- ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait;
- ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét, az öltözködés és az időjárás összefüggéseit.

Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermekkedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni,
- késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg;
- kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

A megelőzés feladatai

- A gyermeki és szülői jogok megismertetése és érvényesítése az óvodában.
- Elősegíteni a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülését és folyamatos itt tartózkodását.

A beóvodázás segítése

- a gyermekek fogadásának új elemei (szülőkkel szervezett programok),
- gyermekelőadások, játszóházak szervezése,
- felajánlások adományozása (gyümölcs).
- A gyermek sajátos nevelési igényének, hátrányának megfelelő pedagógiai ellátás biztosítása.
- Egészségügyi szűrővizsgálat biztosítása.
- Együttműködés gyermekvédelmi társszervekkel.

A feltárás feladatai

- A gyermekek és családjuk sokoldalú megismerése (dokumentumok, nyilatkozatok begyűjtése) komplex állapotfelmérés
- A gyermekek veszélyeztetettségének és hátrányos helyzetének megkülönböztetése – a gyermek és környezetének aktuális állapotának figyelembevételével. Az adatváltozások nyomon követése
- Sokrétű egészségügyi szűrővizsgálatok, ill. szükség esetén szakorvosi vizsgálatok kezdeményezése. A fejlődés nyomon követése.
- Gyermekorvosi, védőnői tanácsadás, közös programok. A gyermekek óvodai beíratásának támogatása.

A megszüntetés feladatai

- Hatékony egyéni felzárkóztató munkával az esélyegyenlőség feltételeinek megteremtése.
- Egészségvédő, mentálhigiénés programok, egészségnevelést szolgáló projekthetek szervezése, veszélyhelyzetek elkerülésére nevelés.
- A segítség lehetőségeinek közös felkutatása.
- A sajátos nevelési igényű kisgyermek másságát elfogadó környezet kialakítása. (befogadó intézményi légkör, gyermekközösség, szülők közössége)

- A kiemelt figyelmet igénylő gyermek kiemelkedő képességének felismerése, és gondozása.
- Gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése (adomány-gyűjtés)
- Az esélyteremtést támogató lépések, szolgáltatások folyamatos figyelemmel kísérése (a nevelésben, a gyermekek mérésében)
- Élményszerző kirándulások szervezése
- Az óvodában való tartózkodást segítő tevékenységek folyamatos figyelemmel kísérése (jelzőrendszer működése, partnerségi kapcsolatok, egészségügyi szolgáltatások, szociális segítségnyújtás lehetőségei)
- Az igazolatlan hiányzások minimalizálása (a napi nyilvántartásban az igazolások nyomon követése)
- Fogadóórák, egyéni beszélgetések, visszatérő családlátogatások alkalmainak gyarapítása, a meggyőzés módszerének alkalmazása
- Szoros kapcsolat kialakítása a látens módon segítséget kérő családokkal

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek én-képe önértékelése, lelki egészsége nem mutat komoly sérülést.
- A gyermekek teherbíró, küzdőképességük fejlődik, alkalmassá válnak, hogy megfelelő harmóniában éljenek önmagukkal és környezetükkel.
- A gyermekek képessé válnak a csoportban való alkalmazkodásra, kialakul a kompetencia érzése.
- A gyermekek képessé válnak veszélyhelyzetek elkerülésére, felismerésére.
- A gyermekek teljesítménye a valós képességeiket tükrözik.
- Csökkennek az indulási hátrányokból és fogyatékoságból adódó különbségek.

A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység

A gyermeket, mint fejlődő személyiséget, különleges védelem illeti meg. Az NKt. kimondja a gyermekek mindenekfelett álló érdekének figyelembevételét.

Célja

- Gyermeki jogok tiszteletben tartása és tartatása.
- Esélyegyenlőség biztosítása.
- Általános és korai prevenció, segítségnyújtás.
- Mindazon körülmények feltárása, amelyek a gyermekek fejlődését elősegítik.
- Jelzőrendszer működtetése, együttműködés a különböző szakemberekkel, családokkal.

Elveink:

- Mindenekelőtt a család tiszteletben tartása.

- A családi nevelés erősítése, és ezzel együttesen a gyermek iránti felelősség ébren tartása. Tapintatos, személyes kapcsolat kialakítása azon családokkal, akik segítséget kérnek, vagy láthatóan segísége szorúlnak.
- A titoktartási kötelezettség messzemenő érvényesítése.

Általános feladatok

- A gyermekek érdekeinek képviselése minden esetben.
- Az óvodai kereteknek megfelelően segítségadás a hátrányok csökkentéséhez, valamint ezek kompenzálása lehetőségeink szerint a családgondozás és az **egyéni bánásmód** keretei között.
- A gyermekek személyiségfejlődését segítő helyi szokások, normák elfogadtatása a családi nevelés mellett.
- A szülők segítése, hogy a törvényben előírt jogaiknak és kötelességeiknek eleget tehessenek.
- Óvodánkban a **megelőzés kap kiemelt szerepet**, mivel a gyermekek között *jelenleg nincs veszélyeztetett, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek*.

Az óvodavezető feladatai

- Az óvodapedagógus gyermekvédelmi munkájának összehangolása.
- A gyermekvédelemre vonatkozó törvények folyamatos nyomon követése és beépítése a gyermekvédelmi munka rendszerébe.
- Kötelező jelzőrendszer működtetése.
- Gyermekvédelmi felelős megbízása.
- A gyermekvédelmi szempontból –szükség szerint- együttműködni a Gyámügyi

Hivatallal, a Gyermekjóléti Szolgálattal, a Nevelési Tanácsadóval és a gyermekorvossal az egyéni elbírálást igénylő esetekben döntést hozni a további teendőkről.

- **Az 3. életévét betöltött gyermek indokolatlan és igazolatlan hiányzását figyelemmel kísérjük, az érvényben lévő szabályzóknak megfelelően - jelzőrendszeri kötelezettségünknel fogva - megteesszük a megfelelő intézkedéseket a szülő, a gyermekjóléti központ, a jegyző, illetve a gyámhatóság felé.**

Az óvodapedagógus feladatai

- Bizalomteljes kapcsolat kialakítása, együttműködés a szülőkkel, szükség esetén a gyermekvédelmi hálózat szakembereivel.
- Szükség szerint szülői fórum szervezése, igény szerinti tanácsadás.
- A tartósan hiányzók figyelemmel kísérése, a szülő figyelmének felhívása a törvény előírásaira.
- Tehetséggondozás, szükség esetén felzárkóztatás differenciált fejlesztéssel, egyéni bánásmód alkalmazásával.

Módszerek

- Pedagógiai módszerek, megfigyelés, beszélgetés, értelmi megnyerés és elfogadás, szülőkkel való együttműködés, ha ez már nem elég a probléma megoldásához, az illetékes szerv bevonása.

A szülő , a gyermek, az óvodapedagógus együttműködésének a formái

Az óvodai nevelés a családdal való együttműködés során erősítse a család nevelői hatásait, illetve szükség esetén nyújtson segítséget a szülőknek a felmerülő gondok, problémák megoldásához.

Célja

- A család és az óvoda személyiségfejlesztő hatásának összehangolása.
- Egy olyan emberi kapcsolatrendszer létrehozása, amelyből merít a gyerek, a család és a nevelő testület.
- Segítség és támasznyújtás a szülőnek gyermeke fejlesztéséhez.
- A gyermek fejlődésének nyomon követése a szülők és pedagógus részéről egyaránt.
- A család és az óvodai élet közötti folyamatosság biztosítása.
- Előítéletektől mentes közeledés egymáshoz.

Együttműködésünk alapelvei

- az egyenrangú nevelőtársi viszony,
- kölcsönös alkalmazkodás, tájékoztatás,
- bizalmi elv, őszinte légkör,
- partnerkapcsolat,
- másság tiszteletben tartása, elfogadása,
- a program hiteles és meggyőző ismertetése,
- egyenletes kapcsolattartás,
- pedagógiai etika, titoktartási kötelezettség.

Az óvodapedagógus feladatai

Általános

- Az együttműködés feltételeinek megteremtése, valamint a továbbfejlesztés lehetőségeinek keresése.
- A szülők tájékoztatása a gyermeküket érintő kérdésekben, és gyermekük fejlődésével kapcsolatban.
- A szülők tájékoztatása az őket érintő időpontokról, eseményekről 1 héttel hamarabb, a faliújságon.
- Szülői jogok tiszteletben tartása.

Speciális

Nyílt napok szervezése az érdeklődő szülők számára:

- Az Intézmény a szülők részére mindig nyitott.
- Ismerje a szülő az óvoda nevelési törekvéseit.

Szülői értekezletek összehívása, a csoportot érintő kérdések megbeszélésére, közben jegyzőkönyv készítése.

Az új szülők az első szülői értekezleten tájékozódhatnak a pedagógiai programunkról. A teljes programhoz a hozzáférhetőséget folyamatosan biztosítjuk. ○ Az évnyitó csoport-szülői értekezleten a nevelési célok bemutatása mellett hangsúlyos szerepet kap a bölcsőde-óvoda családdal együttnevelő hagyományainak bemutatása. ○ Igény szerint speciális témájú szülői értekezleteket is lehet szervezni, logopédus, tanító, orvos meghívásával.

- Szükség szerint egyéni fogadóórák szervezése.
- Aktív, napi kapcsolat fenntartása a családokkal.
- A szülők tájékoztatása az őket érintő időpontokról, eseményekről 1 héttel hamarabb, a faliújságon. Egyéb közösségi felületeken is állandó a kapcsolattartás.

Az egészségnevelési és környezetnevelési elvek, programok és tevékenységek

Az egészséges táplálkozásra nevelés

Az óvodásgyermekek egészséges táplálkozási szokásainak megerősítését és az óvodai étkeztetés otthoni kiegészítésének szorgalmazását szolgálja.

Az óvodában az óvodapedagógusok a gyermek testi-szellemi fejlődésének feltételeit igyekeznek biztosítani. A fejlődés alapfeltételei között kiemelt jelentőségű a gyermek egészséges táplálása.

A gyermeknek az egészséges táplálkozás érdekében naponta az öt alapélelmiszer-csoport mindegyik tagjából kell fogyasztania. Az alapélelmiszer-csoportok között a következőket tartjuk számon:

1. kenyér, pékáru, tésztaféle, rizs
2. gyümölcs, zöldség,
3. hús, hal, tojás,
4. tej és tejtermék,
5. olaj, margarin, vaj, zsír.

Az óvoda és a pedagógus feladatai:

- Kulturált körülmények között a fogásokat folyamatosan felszolgálja (várakozási időt kerüli). Az étkezés végén az asztalok rendjének helyreállítását irányítja.
- Megkedvelteti az ízeket, intenzív rágásra ösztönöz, folyamatosan folyadékot biztosít.
- Életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően kanál, villa és kés helyes használatával ismerteti meg a gyerekeket.

- Fokozottan ügyel a táplálék érzékeny gyermekek diétájára.
- Tanácsot adnak (szülői értekezleten, fogadóórán, kötetlen beszélgetés keretében), hogy az óvodai étrendet otthon milyen ételféleségekkel egészítsék ki: Kerüljék a családi étkezés során a haszontalan ételek és italok étrendbe állítását, így a cukros, sós, zsíros ételeket és italokat. Töröljék étkezési szokásrendjükből a cukrozott szörpöket, befőtteket, kólafélét, a kekszet, a ropit, a chipset. Szerepeljen a családi étrendben kevesebb füstölt hús, felvágott, húskonzerv, állati zsiradék, és annál több alacsony zsírtartamú tej, tejföl, sajt, hal, baromfi (bőr nélkül), barna kenyér.
- Óvodai napirend keretében ismertetik meg az óvónők a dajkákkal együttműködve a gyermekeket új ízekkel, addig ismeretlen étel-és italféleségekkel.
- Az étkezést örömtelivé teszik, jó hangulatot teremtenek az ételek elfogyasztásához.
- Az egészséges táplálkozásra nevelés érdekében játékos alkalmat teremtenek arra, hogy a gyermekek maguk is részesei legyenek egyszerűbb ételek elkészítésének (pl. salátakészítés, tízórai összeállítás).
- Az egészséges táplálkozás egészségre gyakorolt hatásai adnak alapot a tevékenységek; pl. őszi piac, zöldséges üzlet, kerteket látogatása. Ismerkednek gyümölcsökkel, zöldségfélékkel.

Az étkezések során előforduló mindenféle tejterméket kóstoljanak meg a gyerekek.

Az egészségfejlesztési kritériumoknak megfelelő mindennapos testnevelés és az azt kiegészítő egyéb testmozgás

Az óvoda feladata:

- a tudatos, célszerű összerendezett cselekvés fejlődésének elősegítése az **alapvető** mozgásfunkciókban (a járásban, futásban, lépcsőn járásban),
- az emberi kapcsolatokhoz nélkülözhetetlen **humán** mozgáskultúrában (játékban, feladatteljesítésben, együttes tevékenységben, segítségben, baleset-megelőzésben, fertőzést megelőző magatartásban).

Az óvodapedagógus feladatai:

- A mozgásigény kielégítése és testi képességek fejlesztéséért változatos napi és heti rendben biztosítja a gyermek mozgásigényének folyamatos kielégítését.
- Minden nap szervez mozgástevékenységet (tornaszobában vagy udvaron).
- Kötelező testnevelés foglalkozást vezet.
- Edzési lehetőséget a testnevelés, környezet, levegő, nap kihasználásával biztosítja.
- Megtervezi a helyet, időt, és a közegekben való mozgást fokozatos terheléssel, figyelembe véve a korosztályok életkori sajátosságait. Időjárástól függően (köd, 5 fok alatti hőmérséklet, eső, viharos szél esetén nem) napi 1-3 órát levegő és napfény edzést biztosít a fokozatosságot betartva.
- A nyári napirendet az egész napos levegőn való tartózkodásra építi (kivétel az erős napsugárzás miatt a 12-15 óra közötti időszak).

A lelki egészséget fejlesztő pedagógiai módszerek és a művészetek alkalmazásával a tanulási eredményesség és a társas kapcsolati készségek fejlesztése, a lemorzsolódás

csökkentése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerfogyasztás, a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése;

Az óvoda feladata:

- Az egészséget károsító magatartásformák elkerülésére nevelés,
- Egy adott élethelyzetben az egészségesebb megoldás választása, a másokon való segítségére nevelés.

A dohányzás megelőzésében és visszaszorításában jelentős szerep jut az óvodapedagógusoknak és az óvoda technikai személyzetének.

Az óvoda felnőtt dolgozói modellt, mintát jelentenek a gyermekek számára. Az óvodában a gyermek előtt dohányzó felnőtt nagyobb hatást gyakorol a gyermekekre, mint egyéb szocializációs helyzet, ezért az óvoda dolgozói nagyobb felelősséggel tartoznak személyes példamutatásukért. Az óvoda feladata minden olyan helyzet elkerülése, amely a gyermeknek kedvezőtlen mintaként szolgálhat.

A dohányzás megelőzését szolgáló óvodai egészségnevelési program tevékenységei:

- Szabad beszélgetések. Fontos: az önkéntes részvétel, a szabad megnyilatkozás és véleménynyilvánítás.

Helyszínei:

- Kirándulási élmények feldolgozása, értéke: füstmentesség, pormentesség, szabad légzés, erő kifejtés, sok mozgás.
- Városi, falusi élmények megbeszélése: az utca forgalma, a gépkocsik füstje, az áruházak levegője, gyárak környékének kedvezőtlen viszonyai, utazás tömegközlekedési járművön,
- Élmények elmondása a dohányfüstös helyiségekről: saját lakásunk levegője, szórakozó helyek füstje, gyárkémények füstje, füstmérgezéses balesetek; a családban dohányzók megszokott dohányzási helyei, vendégségben tapasztalt dohányzás.
- Ismeretek átadása a dohányzás ártalmairól a gyermeki élményekkel kapcsolatosan, a gyermekek korának megfelelő mértékben: pl. károsítja a tüdőt, az idegrendszert, valamint a gyomor és a szív munkáját, kellemes-e a füstös levegőjű teremben tartózkodni, hogyan védekezhetünk ellene (szabadlevegőn tartózkodás, a lakás szellőztetése).

Mindezek az egészség megvédésére történő **beállítódást** (attitűdöt), az egészség megvédésére vonatkozó **érdeklődést**, véleményt, **szándékot**, "érzékenységet" nevelik a gyermekeket.

A gyermek testi gondozása, testi szükségleteinek kielégítése, testi épségének védelme Az óvoda feladata:

- A gyermek higiénés nevelése,
- Az alapvető higiéniai tennivalókra való szoktatás - a tisztálkodás, az anális toalett, a székelés és vizezés regulációja, a kulturált étkezés, a környezeti higiénia és rend, a balesetmentes viselkedés (a szűrő-vágó eszközök használata), a ruházat tisztántartása megtanítása. – ezek gyakorlása, ellenőrzése, folyamatos korrekciója.
- a gyermek higiénés nevelése,

- Az alapvető higiéniai tennivalókra való szoktatás - a tisztálkodás, az anális toalett, a székelés és vizezés regulációja, a kulturált étkezés, a környezeti higiénia és rend, a balesetmentes viselkedés (a szűrő-vágó eszközök használata), a ruházat tisztántartása megtanítása. – ezek gyakorlása, ellenőrzése, folyamatos korrekciója.

Az óvodapedagógus feladatai:

Tisztálkodás

- A napirend keretei között elegendő időt biztosít a gondozási teendők egyéni tempó szerinti végzésére.
- Tisztálkodási folyamatot megismerteti: helyes sorrendiséggel és technikával, egészségügyi szokásokkal. A tisztaság alapvető fontosságának megismertetése, a betegségmegelőzés és fertőzések megelőzésének jelentősége életkor specifikus módszerekkel tudatosítva. A bőr, a fogak, a szájüreg, a haj, az érzékszervek, körmök ápolása, a ruházat higiénája, a mosás, tárolás feladatai, a közvetlen környezet tisztántartása.
- Segítségnyújtás, fokozatosan kialakítja az önállóságot.

Öltözködés

- Elegendő időt és segítséget biztosít az öltözködésben, a ruházat elhelyezésében.
- A megfelelő viselet kiválasztásában összefüggéseket tár fel a gyermekekkel az időjárás és tevékenységek között.
- Fokozatosan kialakítja az önállóságot.
- A szülők számára megfelelő mennyiségű és minőségű ruházat és cipő biztosítására tesz javaslatot, pl: váltóruhák, lábboltozatot és lábfejet védő megfelelő méretű cipők biztosítása, lógó ruharészek eltávolítása.

Pihenés

- Ebéd utáni nyugodt pihenés feltételeinek a biztosítása, pl. szellőztetés, az ágyak megfelelő elhelyezése.
- A gyermekek elalvását segítő biztonságot adó szokásrendszerrel, pl. mesével, énekkel, zenehallgatással, testi közelséggel, puha tárgyakkal.
- Pihenés időtartamának meghatározása a gyermekek igényeihez igazítva.
- Egészséges tiszta biztonságos környezet megteremtése higiénias szabályok kialakítása, pl. az ágyneműk cseréje meghatározott időközönként.

A dajkák feladata a gyermekek egészséges környezetének a biztosításához:

- a mindennapos portalanítás,
- felmosás,
- fertőtlenítés,
- szellőztetés
- a higiénés szabályok betartatása a gyermekkel.

Az intézmény feladata:

A balesetveszély elkerülése érdekében a gyermekek által használt eszközöket fokozott odafigyeléssel kezeli, szükség esetén kezdeményezi javítását, cseréjét. Különösen az udvari, vagy játszótéri játékoknál, sőtán felhívja a gyermekek figyelmét a helyes eszközhasználatra, biztonságos közlekedés szabályaira, kirándulásra szülői segítséget kérhet.

- A gyermekek egészségi állapotának ellenőrzése speciális szakemberek bevonásával, az óvoda orvosa, fogorvosa, védőnője, szakszolgálatok segítségével.
- A nevelési év elején a logopédus felméri a beszédhibás gyermekeket, s azoknál a gyermekeknél, akiknek szükséges a fejlesztő foglalkozásokat megtervezi.

Az egészséget támogató ismeretek és készségek fejlesztése

Az óvoda feladata:

- a kisgyermeknek **egyre több ismeretet kell megszereznie és rendszereznie szervezetének működéséről, az egészségvédelem alapkérdéseiről** (pl. kórokozó, fertőzés, betegség, táplálkozás, aktív mozgás és pihenés, az érzékszervek higiéniája és védelme stb.).
- az egészség-védő, egészségfejlesztő biológiai ismeretek a gyermek értelmi szintjének mentén **szerzi meg**, rendszerezi (pl. a szív munkáját bemutató foglalkozás, a szívverés megfigyelése, a légzés szaporasága).

Az egészségvédelmi ismeretközlés lehetősége kiterjed az óvodai foglalkozások mellett a szabadidő más lehetőségeire is, így a játékra, a "kísérletezésekre", megfigyelésekre, a sétákra, kirándulásokra.

A természeti és társadalmi környezet megismerése, tapasztalatszerzés

A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.

A környezet megismerése több szempontból is kiemelt helyet foglal el az óvodai életben. A megismerés mellett nagyon fontos a környezethez való alkalmazkodás elősegítése. A környezet tárgyainak, eseményeinek elfogadása nagyon gyakran a mindennapi élet benyomásai feldolgozásának hatása következik be. Ezért nem lehet a környezetismeretről csak a foglalkozások keretén beszélni. Legtöbbször nem is ilyen alkalmakkor tágul a gyermek látókörének világa. A nap, mint nap megélt események felidézésekből, válaszkeresésekből adódó beszélgetések során annál inkább. Ezért előírás, hogy a foglalkozásokat mindig a természetes környezetben tartsuk meg. Gyakran teszünk sétát utcákon az év minden szakában. Séták során lehetőség adódik a gyerekekkel való egyéni beszélgetésekre. A természetben végbemenő változásokat közvetlen közlről tevékenység közben figyelik meg. (levelek színeinek változása.) Megfigyeljük a fák fajtáit, az erdő apró élőlényeit, (bogarak, békák, gyíkok). A séták során gyűjtött terméseket, bogyókat a csoportszobákban kialakított élősarokban helyezzük el. Szabadidőben lehetőség szerint barkácsolunk belőle.

A természetbe beletartozik az állatvédelem is.

A háziállatokat a gyerekek mindegyike ismeri, sok tapasztalattal rendelkeznek róluk. Otthon szinte minden gyereknek lehetősége adódik arra, hogy közlről megfigyelhesse, megsimogassa

ezeket az állatokat. Bátran építhetünk gyermekeink megfigyeléseire, élményeire, amelyet szívesen megosztanak velünk.

Környezetvédelem:

Óvodás gyermekeink még aktívan nem vesznek részt a tágabb környezet védelmében, de néhány elvárás már igénylünk tőlük:

- vigyázzanak a tisztaságra
- védjék az állatokat, növényeket
- gondozzák az élőlényeket és kíméletesen bánjanak az állatokkal

Formáljuk szemléletüket azáltal, hogy felhívjuk a figyelmüket a károsító jelenségekre, pl. szemetes környezet, megrongált tárgyak, épületek, víz és légszennyezések.

A szülőknek is felhívjuk a figyelmét a környezetvédelemmel kapcsolatos teendőkre, mert az otthon, a családnak is van tennivalója e téren.

A gyermek és környezete közötti pozitív érzelmi viszony kialakítását erősítik a környezettel kapcsolatos ünnepeink:

- Víz Világnapja - március 22.
- Föld Napja - április 22.
- Madarak és Fák Napja - május 10.
- Állatvédelmi Nap - október 4.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- A gyermekek elemi ismeretekkel rendelkeznek. Tudják lakcímüket, szüleik pontos nevét, foglalkozását, óvodájuk nevét.
- Tudják saját születési helyüket és idejüket.
- Különbséget tudnak tenni az évszakok között, gyönyörködni tudnak szépségében. Felismerik a napszakokat.
- A gyermekek ismerik a környezetükben lévő intézményeket, szolgáltató üzleteket, esztétikai alkotásokat.
- Ismerik a háziállatokat, vadállatokat, madarakat, bogarakat.
- Ismerik környezetük növényeit, s azok gondozását.
- Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában. Ismerik a közlekedési eszközöket.
- Kialakult a beszédhelyzethez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető beszéde. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
- Élvezik a tapasztalatszerző sétákon, kirándulásokon, rendezvényeken való részvételt.
- Különbséget tudnak tenni az élő, és élettelen dolgok között.

PROGAMOK, TEVÉKENYSÉGEK

Feladatok	Programok/tevékenységek	Környezeti neveléshez kapcsolódó feladatok	Megvalósítása	Várható eredmény
Az egészséges táplálkozásra nevelés	Napi gyümölcs-fogyasztás (pl. szülői felajánlás alapján) Napi gyümölcs fogyasztása tizóira.	Ismerkedés a gyümölcs fajtákkal, nevükkel, formájukkal.	naponta	A gyermekek hozzászoknak a rendszeres gyümölcsfogyasztáshoz, és biztosítjuk a napi vitaminbevétel egy részét is.
	Gyümölcs előkészítése, mosása, szeletelése, a dajka nénikkel, tálalása a naposok által Piaci látogatás	Ismerkedés a gyümölcsök jellemzőivel. Finommotori ka fejlesztés, közösségi nevelés, munkajellegű tevékenység.	Naponta késő tavasszal és ősszel	A gyermekek hozzászoknak a rendszeres gyümölcsfogyasztáshoz Az évszakhoz tartozó gyümölcsök megismerése
	A vízfogyasztás népszerűsítése- Minden gyermeknek saját kulacs van, mely egész nap a csoportszobában, ill. az udvaron van. Így biztosítjuk és ellenőrizzük a gyermekek megfelelő vízbevitelét.	A víz világnapjához kapcsolódva ösztönözzük a kerti virágokat. Felhívjuk a figyelmüket a vízfogyasztás fontosságára. Megtanulják mit jelent a tiszta víz. Miért kell vizet inni.	Márciusban	A gyerekek tudatosabban kezdik figyelni, hogy mennyi vizet isznak. Motiváltibbak lesznek a vízfogyasztásra. Kézmosásnál jobban figyelnek, hogy ne pocsékolják.

	Óvodai veteményeskert gondozása Zöldségek ültetése tavasszal Hagyma, retek	Megismerik a növény fejlődését, a kerti munkákat.	Tavasszal, ősszel	A gyermekek megismerik a növények fejlődésének menetét. Szívesebben eszik meg a saját maguk által termesztett zöldségeket.
	Megtermett zöldségek, gyümölcsök fogyasztása	Megtanulnak gondoskodni a növényről, felelősségvállalás. Megismerik a növény részeit.	nyáron	A gyerekek látják a növények teljes fejlődését, rendszeresen gondozzák, öntözik őket.
	Gyümölcs és zöldségsaláta készítése	Megismerkednek a gyermekek többféle zöldséggel, gyümölccsel. Pucolják, darabolják.	Évente 2x, ősszel és tavasszal	Hozzászoknak az új ízekhez, szívesebben kóstolják meg a saját maguk által elkészített ételleket.
Az egészségfejlesztési kritériumoknak megfelelő mindennapos testnevelés és az azt kiegészítő egyéb testmozgás, sporttevékenység,	Családi sportnap	Megismerkednek a mozgás fontosságával. Megismernek különböző sportokat.	szeptember	Megtapasztalják, hogy milyen a szülőkkel együtt mozogni. Növekszik a mozgás iránti vágyuk.
	Mindennapos testnevelés a szabadban. Hűvösebb időben a csoportszobában.	Fejlődik az egészségük, megértik az összefüggést a mozgás és az egészség között. Megfigyelik testük, szívük, izmaik	naponta	Rendszeressé válik a mozgás az életükben.

		változását, munkáját		
	Részvétel a városi futóversenyen	Az egészség és mozgás összefüggést tovább erősítjük bennük.	májusban	A közösség erejét megtapasztalják, több gyermek fut együtt.
A lelki egészséget fejlesztő pedagógiai módszerek és a művészetek alkalmazásával a tanulási eredményesség és a társas kapcsolati készségek fejlesztése, a lemorzsolódás csökkentése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerfogyasztás, a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése	Néhány perces relaxáció, meditációs zene alatt	Megtanulják, lecsendesíteni az agyukat, idegrendszerüket, figyelnek a helyes légzésre	Hetente	Megtanulja saját testének, elméjének lecsendesítését.
	Nyugi-fotel – lehetőséget ad az elvonulásra, az elcsendesedésre.	Képessé válik érzelmeinek jobb kontrolálására.	Szükség szerint	Eszközt kap, hogy meg tudja nyugtatni önmagát szükség esetén
	Egyensúlyozó kör-séta, ráhangolódás a napra, elcsendesedés segítése.	Megérti a csend és a nyugodt mozdulatok pozitív hatását.	naponta	Megtanulja kontrolálni mozdulatait, hangját.
	Montessori csendjáték-rövid, csendes időszak megteremtése a csoportban	Fejleszti a hallását, gyakorolja a külső zörejek felismerését. Fejlődnek érzékszervei.	hetente	Megérti a csendet. Megtanulja mások tiszteletét, részt vesz a harmonikus csoportlétkör kialakításában
Az egészséget	Külső világ foglalkozásokon	Általános ismeretek	Három havonta	Alapos tudása lesz a testének

támogató ismeretek és készségek fejlesztése	beszélgetünk az egészségünkről.	elsajátítása a témában.		működéséről nagy csoport végére
	Egészségügyi szakemberek meghívása az intézménybe. (fogorvos, védőnő)	Megismerkednek a szakember munkájával, eszközeivel.	Évente legalább három alkalommal	Megismerkedik olyan szakemberekkel, akitől segítséget várhat saját egészségével kapcsolatban.
	Egészség hét szervezése (sporttal, étkezéssel kapcsolatban)	Felhívjuk a figyelmüket, hogy mit tehetnek azért, hogy egészségesek maradjanak.	Évente 2x	Direkt módon vesz részt a gyermek saját egészségének óvásában.
	Testápolási hét szervezése (mesék, versek tanítása a kézmosásról, fogmosásról)	Megtanuljuk a személyes higiénia alapjait.	Évente 1x	Gondosabban végzi az általános testápolási feladatokat.

A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek

Intézményünk nem határoz meg további elveket.

Záró rendelkezések

A pedagógiai program érvényességi ideje:

- Az intézmény 2024. szeptember 1. napjától szervezi meg nevelő és oktató munkáját a kidolgozott pedagógia program alapján.
- Ezen pedagógiai program érvényességi ideje addig tart, amíg a törvényi változások az átdolgozást szükségessé nem teszik.

A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

- A pedagógiai programban megfogalmazott célok, és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja, és ha szükséges, módosítja.
- A nevelőtestület minden tanév végén írásban értékeli a pedagógia programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.
- Különös tekintettel kell lenni az esélyegyenlőség, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos célok és feladatok megvalósulására, a kompetenciák fejlesztésének a megvalósulására.

A pedagógiai program módosítása

A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:

- a fenntartó
- az óvodaigazgatója
- a nevelőtestület bármely tagja
- a nevelők szakmai közössége

A pedagógiai program módosítása a nevelőtestület véleményezése után a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

Az intézmény pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető. A pedagógiai program egy példánya az irodában van elhelyezve, ahol a szülők azt szabadon megtekinthetik.

A pedagógiai program az intézmény honlapján is megtekinthető.

A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél is megtekinthető:

- óvodaigazgató
- fenntartó

Legitimáció

A pedagógiai program elfogadása, jóváhagyása

A pedagógiai programot a nevelőtestület véleményezte és jóváhagyásra javasolta.

.....2024.

.....

óvodaigazgató

A pedagógiai programot a fenntartó jóváhagyta.

.....2024.

.....